

Mošča SKUPNOST

GLASILO SZDL LJUBLJANA MOSTE-POLJE
VI. LETNIK NOVEMBER-DECEMBER 1965 11.—12. ŠT.

Prebivalci Zelene jame in bližnje okolice so si že dolgo želeli, da bi bila nekje v središču tega naselja odprta večja, za potrebe te soseske zelo nujna trgovina. Tik pred proslavo Dneva republike, 27. novembra, se jim je ta želja tudi dokončno uresničila. Veletrgovina Mercator je namreč v stanovanjskem bloku ob Pokopališki cesti odprla ta dan samopostrežno trgovino, ki ima prodajalno za špecerijo, vse gospodinjske potrebščine, drobno galanterijo, mleko, sveže meso, mesne izdelke in razne delikatese. Zraven prodajalne je tudi bife, kjer so na voljo razne pijače ter mrzla in tudi topla jedila, vse pa ne po pretiranih cenah.

Ob kratkem obisku v tej trgovini nam je poslovođkinja tov. Vida Petrina povedala nekaj zanimivih podrobnosti. Dejala je, da so imeli že prvi dan ob odprtju 2.700.000 dinarjev prometa, v torek, ko so pa 3 ure dežurali, pa kar 700.000 din. V prodajo gredo dobro vsi artikli, celo takšni, za katere niso mislili, da jih bodo lahko prodajali. Gradnja in oprema trgovine je stala 250.000.000 dinarjev. Lahko pa bi bila cenejša, če bi gradbeno podjetje »Graditelj«, ki je ta stanovanjski blok začelo graditi, do roka izpolnilo svoje obveznosti.

Kot zanimivost naj omenimo še tole: trgovina ima skladišče za blago, oddelek za zavijanje blaga, vse pa je opremljeno s tremi hladilniki po 1500 l in s hladilno vitrino 750 l. Trgovina je opremljena tudi s sodobnimi napravami za zračenje in v centralnim ogrevanjem. Vsega skupaj je zaposlenih 13 ljudi (delavci, prodajalci in administracija), vsak prodajalec pa je odgovoren za svoje prodajne artikle, katerim označuje cene, kontrolira zalogo in tudi roke trajanja posameznega blaga.

Na sliki: z desne stanovanjski blok z novo trgovino, na levi pa je samski dom GP Obnova, ki je bil prav tako pred kratkim zgrajen.

Z zadnje seje Občinskega komiteja ZK

Občinski komitej ZK je na svoji zadnji seji razpravljal o aktualnih idejnopolitičnih vprašanjih in pripravah za letne konference osnovnih organizacij ZK.

Tako uvodno poročilo sekretarke Karle Novak, kot razprava vseh članov komiteja je bila oprta na vsakodnevna dogajanja in probleme, s katerimi se delovne organizacije srečujejo v obdobju gospodarske reforme.

Sprito vrste zaostrenih odnosov in nerешenih vprašanj v gospodarstvu je bila tembolj poudarjena vloga osnovnih organizacij ZK, ki bodo morale na letnih konferencah razpravljati o pojavih in idejnih tendencah, ki zavirajo uveljavljanje smernic osmega kongresa ZKJ in polskati vzroke in posledice, ki ohranjajo formalizem in zavirajo kritiko.

Razgovori s komunisti, ki jih je imela ideološka komisija, so koristili komiteju, da je zavzel stališče do nekaterih ključnih vprašanj, ki so v delovnih organizacijah še nerešena.

Sistem delitve dohodka v mnogih podjetjih ne ustreza več in je naloga komunistov, da se zavzemajo za ustreznejše rešitve nagrajevanja po delu in uspehih. Čeprav je to področje najbolj zahtevno, ne bi smeli odlašati z rešitvijo in bi morali vključiti v reševanje tega problema širok krog delovnih ljudi.

O idejni vlogi komunistov v novih pogojih gospodarjenja je bil komitej enotnega mnenja, da se ni ta v ničemer spremenila, da pa je prav z gospodarsko reformo dana možnost, da se osnovne organizacije ZK uveljavijo kot idejna sila v delovnih kolektivih.

Problem telesne kulture pred občinsko skupščino

ZADNJI DELOVNI DAN V NOVEMBRU JE OBČINSKA SKUPŠČINA LJUBLJANA MOSTE-POLJE RAZPRAVLJALA O DELU IN PROBLEMIH V TELESNI KULTURI. IZREČENIH JE BILO MNOGO ZANIMIVIH MISLJENJ, POMEMBNO PA JE BILO ŽE SAMO POROČILO SVETA O TELESNI KULTURI, KI JE ZELO NATANČNO ANALIZIRALO ZASKRBLJUJOČE STANJE V TEJ DRUŽBENO NADVSE KORISTNI IN HUMANI DEJAVNOSTI.

TODA, PREDEN PREIDEMO NA TO POROČILO, PREBERIMO ODLOMEK IZ RAZPRAVE DRUŽBENEGA DELAVCA NA PREDZADNJI SEJI SKUPŠČINE, KO SO ODBORNIKI RAZPRAVLJALI O MLADINSKEM PRESTOPNIŠTVU.

»Telesna kultura je prav gotovo najprimernejša oblika dejavnosti za mladega človeka, saj v njej lahko sprosti svojo odvečno energijo, svojo željo po pustolovščinah, ki jo ima vsak mlad človek, v njej najde tudi svoje vzore, kajti vsak mlad človek si jih išče...

Vendar je žal prav tu naša družbena stvarnost vse premalo delavna. Znano mi je, da se občinska zveza za telesno kulturo s svojimi osnovnimi organizacijami zaman bojuje za prepotrebna sredstva pri razvijanju množične telesne kulture, medtem, ko se de-

nar zapravlja za profesionalni šport so pripravljena podjetja žrtvovati tudi milijone, za svojo mladinsko organizacijo v podjetju pa je problem letne dotacije 20.000 dinarjev.

Ugotovili smo (sicer je to že znano), da profesionalni šport ne vpliva koristno na mladino. Ne izpolnjuje namreč namena kvalitativnega športa ki je: pridobiti gledalce, da ob svojem prostem času tudi sami poskusijo v prikazanih veščinah. Žal take ni (tudi ker za množičnost ni pravih pogojev) in se mladina lahko le »izživlja« tako

in podobno: Udari barabo! Polomi mu nogo! Svinja! in s šovinističnimi izpadi. Menim, da je prav to tudi vzrok mnogokaterim prestopkom naših mladotnikov.

Analiza, ki jo je pripravil svet, ja takšno stanje kot ga je v razpravi prikazal omenjeni tovariš (čeprav ni telesnokulturni strokovnjak), samo potrdila.

Osnova telesnokulturnega delovanja, mesto, kjer so zbrani vsi naši mladi občani, je šola. Toda v šolah žal ni pogojev niti za obvezni pouk telesne vzgoje. Pogoji za to so v celoti le na gimnaziji, medtem ko imata telovadnici le 2 osnovni šoli, vendar nobena od njiju nima tudi nujno potrebnih igrišč; 3 šole z nekaj manj kot 3.000 učenci pa se brez enega in drugega (to velja le za popolne osnovne šole, medtem ko je na nepopolnih položaj še poraznejši). Vendar sredstva za normalizacijo tega ni — čeprav bi jih bilo res potrebno precej. Tako stanje pa se odraža v zdravju naših otrok: (Primerjava med šolami s telovadnico: VI. gimnazijo Moste, šolo Ketteja in Murna in šolama brez nje: Sostro in Polje).

◆ Konec na 7. str.

LETNA KONFERENCA OBČINSKE ORGANIZACIJE SZDL

Okrepimo samoupravljanje!

V četrtek, 16. decembra letos je bila v prostorih skupščine občine Ljubljana Moste-Polje III. redna letna konferenca SZDL. Ob navzočnosti številnih delegatov izvoljenih v krajevnih odborih SZDL ter gostov z Glavnega odbora SZDL Slovenije, občinskih odborov SZDL mesta Ljubljane ter predstavnikov občinskih organov je predsednik občinskega odbora SZDL tov. Nanut ob 8. uri začel konferenco ter predlagal njen dnevni red.

Po izvolitvi delovnega predsedstva ter ostalih organov konference je imel uvodno besedo preds. obč. odbora SZDL, ki je v svojem referatu govoril o pomembni vlogi SZDL pri razvoju samoupravljanja. Temu referatu sta sledila še dva koreferata. Prvega je imel tov. Albin Makovec s temo »Vloga samouprave na relaciji občinska skupščina — odbornik — občan«, drugega pa tov. Polde Maček ml. s temo »Samouprava s poudarskom na krajevnih skupnostih«.

V razpravi, ki se je razvila po referatu, so sodelovali posamezni delegati, razprava pa je dala vrsto novih misli za izpopolnitev in oblike dela v samoupravljanju in organizaciji SZDL.

Na sporedu je bilo tudi poročilo o delu obč. odbora SZDL, katerega je pripravil sekretar obč. odbora SZDL tov. Marjan Moškrič, zatem pa je bila predlagana razrešnica dosedanjemu občinskemu odboru.

Kandidacijska komisija je nato predlagala novi odbor, ki ga bo v prihodnje sestavljalo 17 članov in 3 člani nadzornega odbora.

Na konferenci je bila poudarjena povečana vloga občinskega odbora SZDL kot celotnega organa pri razvijanju nadaljnje demokratizacije vseh oblik samoupravljanja.

REPORTAŽA:

TOPLARNA POLETI 1966 ...

STRAN 3

PREBERITE TUDI TO:

- ◆ MLADINSKO PRESTOPNIŠTVO —
- ◆ REZULTAT OKOLJA
- ◆ VESTI S TERENOV
- ◆ ŠPORTNE VESTI
- ◆ KINOTEKA V MOSTAH — DA ALI NE?

STRAN 4

STRAN 6

STRAN 7-8

STRAN 8

Kaj sedaj?

Konec novembra je občinska skupščina razpravljala o kulturni dejavnosti v občini. Iz zgoščeno in tehtno prikazanega stanja in problematike vseh področij kulturnega življenja priobčujemo uvodne misli:

Kulturno življenje občanov je bilo v zadnjih 10. letih delno prepuščeno posameznim organizacijam in društvom. V Polju je, do združitve, deloval svet Svobod in prosvetnih društev, v Mostah je nekaj let skrbel za kulturo ObLO, potem je to skrb - vsaj delno prevzel združen svet za šolstvo in kulturo.

Težave kulturnega življenja pa se niso kazale samo v osrednjem občinskem vodstvu, ampak tudi v posameznih krajevnih skupnostih, v premajhni skrbi družbenopolitičnih organizacij, ljudskega odbora, delovnih organizacij in vseh občanov za kulturno življenje. Skrb za kulturo se je prenašala le na peščico kulturnih delavcev. Ljudski odbor je vzdrževal knjižnici v Mostah in v Polju ter glasbeno šolo in delno podpiral delavsko univerzo (prej 2 glasbeni šoli in 2 delavski univerzi), za vsako drugo kulturno dejavnost po društvi in kulturnih skupinah pa je bilo vsako leto namenjenih tako malo sredstev, da niso zadostovale niti za najmanjše zahteve organizacij in društev. Tema dvema vzrokoma se pridružujejo še drugi: zastarelost oblik kulturnega delovanja, pomanjkanje prostorov in neprimerni prostori, nepovezanost med kulturnimi zavodi, šolami in društvi, odtrganost od mesta kot celote in podobno.

Sodbe o nazadovanju kulturne dejavnosti so zelo različne.

Navajamo nekaj značilnih mnenj:

- počakajmo s kulturo. Sedaj so najvažnejši gospodarski problemi, gradnja stanovanj in drugo;

- delo v kulturnih društvih se je izživelo. Prej ali slej ga lahko nadomestijo film, televizija in druge poklicne kulturne institucije;

- oživimo zopet delo Svobod in drugih društev. Velika sredstva, ki jih dajemo kulturnim institucijam, razdelimo društvom;

- porast standarda, še posebej razvoj motorizacije, je popolnoma preusmeril mladino, zato nima več teženj po kulturnem življenju.

To je samo nekaj skrajnih mnenj. Morda je v nekaterih sodbah kanček resnice. V zadnjih dveh letih, ko smo ustanovili občinski svet Zveze kulturno prosvetnih organizacij (ZKPO) in začeli sistematičneje analizirati kulturno življenje ter imeli tudi nekaj več sredstev, smo se lahko prepričali, da se je položaj vendarle nekoliko izboljšal. Oživile so delo nekatere skupine, ustavil se je proces razpadanja organizacij, naleteli smo na razumevanje in pripravljenost pri raznih organizacijah in občanah.

Stopnjo kulture ne moremo vrednotiti samo skozi delo kulturno-prosvetnih organizacij in občinskega vodstva. Kultura je mnogo širši problem. Na njen razvoj vpliva cela vrsta družbenih činiteljev. Predvsem pa jo oblikujejo vsi ljudje: pri sebi samem, na delovnem mestu, v šoli ali v prostem času pri sodelovanju ali obisku kulturnih in drugih prireditve. Zato je tudi odgovornost za kulturno podobo stvar vseh, ne pa skupine kulturnih delavcev, kot bi to nekateri radi prikazali. Vsak človek je sestavni del kulturne podobe svojega časa. Še več: kultura je bistveno oznaka in nujen sestavni del nove družbe, kakršno si prizadevamo ustvariti. Z razpravo o kulturi v občinski skupščini bi radi predvsem poudarili to širino kulture in odgovornosti zanj, povezanost kulture z vsem našim delom in življenjem. Ker je kultura sestavni del vsega našega življenja, je tudi zanj mogoče in nujno več napraviti povsod, kjer delamo in živimo: v delovnih organizacijah, v šoli, doma in v drugem javnem življenju in ne samo v kulturnih organizacijah in društvih.

Pri tem ne gre zanikati, da sta nujni organizacija in siste-

matična skrb za ustvarjanje pogojev za kulturno življenje; gradnja prostorov, utrjevanje kulturnih institucij, vsestranska pomoč kulturnim društvom, klubom in skupinam.

Občinski svet ZKPO je v zadnjih dveh letih grobo ocenil položaj na kulturnem področju, imel vrsto razgovorov o kulturno-prosvetnih problemih v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, pripravil načrt za sedemletni razvoj, organiziral razne prireditve in materialno podpiral posamezne akcije kulturno-prosvetnih društev in organizacij. Po dveh letih njegovega delovanja lahko, kljub uspehom, trdimo, da so osnovni problemi kulturnega razvoja v naši komuni ostali nerešeni. Ti problemi se kažejo v

odnosu občana in predstavnikov do kulturnega delovanja, v nestabilnem in neurejenem financiranju kulture in v hudem pomanjkanju urejenih prostorov za kulturno in zabavno življenje.

Pred skupščino se je potem zvrstila vrsta živih problemov glede družbenih centrov in klubske dejavnosti, knjižničarstva, kinematografije in filmske vzgoje, glasbene in gledališke dejavnosti, likovne umetnosti, plesne umetnosti in razvedrila pa posebej glede položaja in vloge kulturnega življenja v šolah in delovnih organizacijah.

Razprava je pokazala, da bo treba čimprej z vsi družbeno močjo odgovoriti na vprašanje, ki je postavljeno v naslovu tega prispevka.

Pred nami je program družbenega razvoja

(Zapis s skupščinske seje v petek, dne 10. decembra 1965)

Minula seja skupščine občine Ljubljana Moste-Polje, ki je bila v petek, 10. decembra in sta na njej zasedala oba zbora, je bila zelo pomembna, ker je sodila med priprave na bližajočo se zboro volilcev. Le-ti bodo namreč razpravljali o družbenem razvoju občine v letu 1966 in pa po danih smernicah o programu družbenega razvoja za leto 1966.

Ugotovitve ob dosedanjem družbenem razvoju v naši občini so prav zanimive in kažejo, da je celotno gospodarstvo v prvih devetih mesecih - čeprav so prevladovali težji gospodarski pogoji - doseglo uspešen razvoj in isto stopnjo ekonomičnosti, kot lani. Seveda je ponekod v podjetjih ekonomičnost tudi padla, a so za to objektivni vzroki. Vmes je poslegla še gospodarska reforma. Ta je v precejšnji meri vplivala na prvotni družbeni načrt občine za letošnje leto.

Odveč bi bilo navajati številke, s katerimi bodo občani bolj ali manj seznanjeni na zborih volilcev, omeniti pa bi bilo nekaj značilnosti iz razprave, v katero so posegli posamezni občinski odborniki.

◊ Glede šolstva je bilo poudarjeno, da je bil del uspeh dosežen le pri skupnem financiranju, treba pa bi bilo z zakonitimi določili zagotoviti, da bi sredstva v določenih odstotkih obvezno prispevale gospodarske organizacije. Res pa je, da le-teh ni mogoče v to prisiliti. Pedagoškim delavcem so sicer povečali osebne dohodke, da bi jih tako stimulirali, težje pa je kriti materialne izdatke. In vendar so se ob rebalansu povečala sredstva za vzgojno-izobraževalne zavode. Najbolj pereč problem pa ostanejo vsekakor investicije. Trenutno najnujnejša potreba je po adaptaciji šol Lipoglav, Dolsko in Prežganje ter po gradnji telovadnic pri šolah Vide Pregarc, Sostro in Polje.

◊ O komunalnem in stanovanjskem gospodarstvu je bila izrečena misel, da se bodo bržkone lahko porabila sredstva, ki so se akumulirala v skladih šole do konca letošnjega leta. Obveznosti, ki ne bi bile opravljene letos, bodo na prioritetnem redu prihodnje leto.

◊ Svet za socialno varstvo priporoča, naj bi se v socialno varstvo stekala v prihodnje večja sredstva, da bi se tako povečale stalne podpore, ki so premajhne, da bo moč plačevati oskrbnine v zavodih, ki se večajo, da bi skratka socialno potrebni zagotovili primerno varstvo in skrb.

◊ Pri vseh proračunskih programih bi morali seveda upoštevati finančne možnosti iz posameznih skladov ter temu primerno usklajevati potrebe. To velja tako za telesno kulturo in kulturo, kot za razne druge programe dela, pa naj si bo to razne gradnje, vzdrževanje, adaptacije in podobno. Odveč je namreč obljubljeni, da

bomo nekaj naredili, če za to ne bo finančnih sredstev. Zato pa morajo biti programi dela vsepovsod kar najbolj realni in ne samo izraz želja, ki jih ni moč uresničiti.

POMEN KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Zelo pomemben je bil na tej seji referat tov. Poldeta Mačka, podpredsednika skupščine. V svojih besedah je nanizal nov sistem dela v krajevnih skupnostih, ki naj bi v prihodnje odigravale pomembno in vidnejšo vlogo, kot so jo doslej. Najvažnejše misli in predlogi so naslednji:

V občini Moste-Polje je doslej ustanovljenih 11 krajevnih skupnosti, ki zajemajo 30.000 občanov, izven njih pa je 8000 ljudi v Polju, Studencu, Kašlju, Bizoviku, Hrušici, Smartnem in Hrastju. Treba bi bilo ustanoviti krajevske skupnosti tudi na teh področjih. Do tega pa naj privedejo potrebe in zainteresiranost samih občanov, ki naj se zavedajo, da lahko le z lastno aktivnostjo rešujejo svoje potrebe. Ne smemo namreč dvomiti v sposobnost občanov in jim odrekati pravic sodelovanja ter usmerjanja sredstev v potrebe, ki so nujne.

Doslej je bila vloga krajevnih skupnosti premo poudarjena. Urediti bo treba statute, pregledati naloge in jih prilagoditi potrebam občanov, sosesk, naselij. Pri tem je treba upoštevati realne materialne možnosti.

Sredstva naj bi v prihodnje občina delila po ustaljenih in prej urejenih kriterijih, po možnosti več kot letos. Krajevske skupnosti bo treba organizacijsko utrditi, kot prav tako utrditi njihovo materialno osnovo.

V pomoč krajevnim skupnostim je treba ustanoviti pri občini komisijo, ki bo pomagala z nasveti, posebej pa določiti človeka, ki se bo konkretno ukvarjal s problemi krajevnih skupnosti. Upravna odbora komunalnega in cestnega sklada naj bi se povezala s krajevnimi skupnostmi ter z njimi vred poizkušala reševati probleme svojega delovnega področja.

Krajevske skupnosti pa naj seveda iščejo pota za svoj nadaljnji razvoj in naj pri tem mobilizirajo svoje občane in tudi delovne organizacije na svojem področju pri zbiranju sredstev za skupne potrebe.

Vse misli, iznešene na seji skupščine, so torej dober napotek občinskim odbornikom, krajevnim skupnostim, družbeno-političnim organizacijam in občanom, ki naj bi s pomočjo tega na bližnjih zborih volilcev sklepali o družbenem razvoju občine nasploh in s tem seveda o programu dela ter o kasnejšem proračunu za leto 1966.

Le tako bo mogoče najti skupni jezik in s sodelovanjem pripomoči k nadaljnjemu gospodarskemu razvoju naše občine.

T. B.

AKTUALNO

Reelekcija pred vrati

Zakoniti rok, s katerim bo ustavno določilo o reelekciji prvič uresničeno, je pred vrati.

Tudi v naši občini bo moralo 10 podjetij in 5 delovnih organizacij s področja družbenih služb, razpisati mesto direktorja.

Se predno je reelekcija postala stvarnost so se že razvile mnoge terorije, med katerimi je tista, da je reelekcija samo formalnost, najbolj razširjena. Tudi reelekcija je lahko res le postopek, s katerim se zadosti zakonskemu principu, sicer pa ostane vse tako kot ustreza nekaterim.

Očitek, da je direktor vnaprej pripravljen, ne glede na to ali se bo kolektiv z njim strinjal ali ne, je z novimi zakonskimi določili odpadel. Vzporodno s tem pa se pred kolektiv in delavski svet kot nosilec demokratičnih odnosov in odgovorna činitelja za sestavo kadrov, postavlja zahtevna naloga, kako opraviti to družbeno odgovorno delo.

Kriteriji za funkcijo direktorja so v rokah kolektiva. Kolektiv oz. delavski svet bosta določila in izbrala človeka, kateremu bo zaupano krmilo podjetja. Nedvomno bodo morali biti pogoji ob razpisu taki, da bo uspel le tisti, ki pozna sodobne koncepte gospodarjenja, vedenje delovne organizacije in, ki razume družbene odnose.

Družbeni odnosi, ki imajo svoj temelj v samoupravi in medsebojnih odnosih v kolektivu, so činitelji, ki smo jih pri izbiri direktorjev do sedaj premalo upoštevali in je bil v primerjavi s »čistim gospodarjenjem« potisnjen na drugo mesto. Obeh kategorij ni mogoče vrednotiti ločeno. Medsebojni odnosi v kolektivu imajo odločilen vpliv na produktivnost angažiranost delovnih ljudi v samoupravnih organih, uveljavljanje delovnih sposobnosti in razvijanje demokratičnih odnosov. To potrjujejo ekscesi zadnjih let v nekaterih podjetjih, ponoven primer pa imamo prav sedaj v podjetju »Žima«. Slabi medsebojni odnosi so povod za gospodarske neuspehe, nezadovoljstvo delovnih ljudi in zavora v samoupravi.

Ponovne volitve direktorjev torej ne morejo biti le formalna zadostitev zakonskim določilom, ampak morajo povsod tam, kjer dosedanje delo direktorja ni več v koraku s sodobnimi koncepti gospodarjenja, pomeni kvaliteten skok.

Druga napaka, ki se utegne ob reelekciji pojaviti, pa je zamenjava direktorja za vsako ceno, čeprav vemo, da so mnogi direktorji sposobni in uspešni ter bi izvolitev drugega ne pomenila nove kvalitete.

Volilna komisija pri ObO SZDL in Komisija za imenovanje, volitve in kadrovska vprašanja pri Občinski skupščini sta v svojem priporočilu delovnim organizacijam opozorili na odgovornost delovnih skupnosti in samoupravnih organov pri izbiri direktorja, da so reelekcijo danes široke možnosti na področju kadrovske politike delovnim skupnostim. Opozorili pa sta tudi na pomanjkljivosti v statutih, ki morajo vsebovati v zvezi z reelekcijo določbe in pogoje, ter na rok za razpise.

Razpis mora biti razglašen do 16. januarja 1966, zaključen pa do 16. aprila 1966. Termin je kratek in delovnim organizacijam, ki jih reelekcija zadeva, ne preostane veliko časa za priprave.

Reelekcija naj torej ne bo kampanja, ampak premišljen in pripravljen akt, ki je sestavni del prizadevanj kolektiva pri razvoju delovne organizacije in samouprave.

Viharnik je iznajdljiv

ZABAR:

POPLAVE, ZASTOJ V PROMETU, SLOVANOVA KATASTROFA IN POTEM SE REELEKCIJA KOT STRELA Z JASNEGA NEBA. LE KAM TO PELJE?

ZABAR:

IN SLOVANOVO NOGOMET? MENDA NIMAS TUDI ZANJ REŠITVE?

VIHARNIK:

TA SE KAR SAMA PONUJA. JAZ BI AKTIVIRAL NEKDANJE IGRALCE VOJETA, BORISA, NACETA, BOGOTA, MARJANA, MILETA IN DRUGE. STAVIM ZA ŠKATLICO

VIHARNIK:

VSEMU SI LAHKO KOS, ČE SI LE MALO IZNAJDLJIV.

POPLAV IN ZASTOJA V PROMETU SMO TAKO VAJENI, REELEKCIJA PA TUDI NI TAKO HUDA STVAR KOT SE ZDI. PRI NAS BO OSTALO PO STAREM, PA ČE SE TRIKRAT POPRAVIMO STATUT IN SPREMENIMO POGOJE ZA DIREKTORJA.

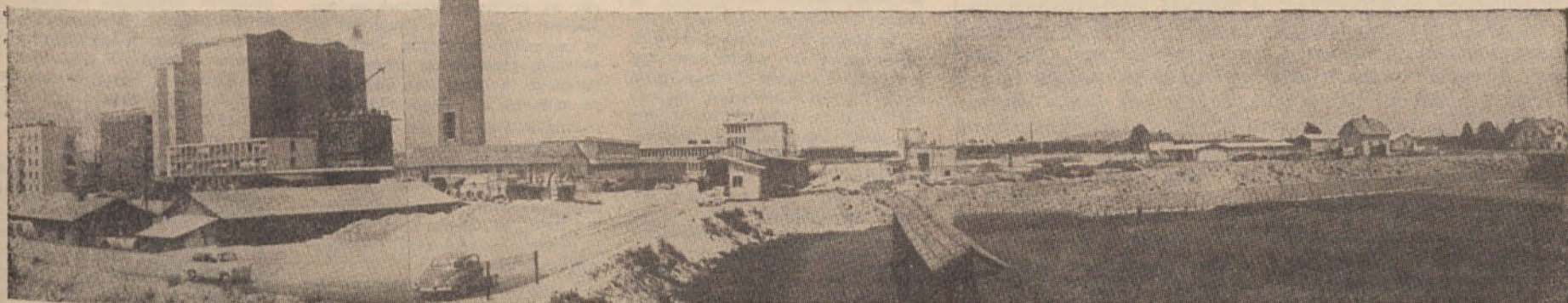

CIGARET ŠPORT FILTER, DA NE BI IZGUBILI NOBENE TEKME Z 0:14. 11

Toplarna LJUBLJANA

poleti leta 1966 v pogonu

UPAJMO, DA DOBAVITELJI IN MONTAŽNA PODJETJA NE BODO PREKORAČILA ROKA — PRVI KOTEL ŽE V TLAČNEM PREIZKUSU, ELEKTROFILTER I ŽE, TURBINA I PA SKORAJ POVSEM MONTIRANA

V času, ko objavljamo ta sestavek, bi morala biti Toplarna v Mostah vsaj s prvo fazo že v pogonu, zakaj takšna so bila prvotna predvidevanja in delo okoli toplotne tudi tako programirano. Toda to so bili računi brez krčmarja, ker se je kasneje vse zasukalo drugače. Sedaj je nekako zagotovljeno, naj bi začeli s pogonom sredi prihodnjega leta, seveda če se ne bo spet kaj zataknilo...

In zdaj? Gradbena dela so v glavnem že končana, v notranjosti pogonskih prostorov pa vse vrvi. Monterji in drugi delavci različnih podjetij hitijo z deli, kotlovnica in strojnica dobivata svojo pravo podobo, ko ju opremljajo s potrebnimi napravami za pogon, skratka delavcev nič ne moti mraz, ki je že nastopil. To pa seveda zaradi tega ne, ker so montirali v kotlovnico in strojnico sedem termogenov, s katerimi ogrevajo prostore, da dela lahko nemoteno napredujejo.

Pri urejanju omrežja je treba vse cevi zelo dobro spojit

Toplarna v Mostah je v središču pozornosti vse Ljubljane, prav tako pa bržkone tudi pri prebivalcih naše občine, kjer bo imela svojo »domovinsko pravico« in odkoder bo po cevovodih oddajala toplotno energijo številnim porabnikom, razen tega pa še električno energijo in industrijsko paro. Z nekaj podatki, ki so nam jih posredovali posamezni strokovnjaki v Toplarni, bi torej želeli seznaniti tudi naše bralce.

MILJONI IN STOTISOČI

Pa pogledjmo najprej, kolikšna bo proizvodna zmogljivost Toplarne, ko bo v celoti v pogonu.

Toplarna bo imela ob končni dograditvi dva kotla, katerih vsak bo proizvajal po 180

ton pare na uro, pri temperaturi 535°C in pri tlaku 100 atmosfer, dalje dva odzemno-kondenzacijska turboagregata, z močjo generatorjev 32 MW, ki bosta odzemale 100 ton pare za industrijo na uro ter 50 Gcal na uro za ogrevanje. Elektrofilteri bodo urejeni tako, da bodo opravili 98% čiščenja trdnih delcev iz dimnih plinov. Pri proizvodnji bosta oba kotla porabila na uro 112 ton velenjskega premoga, ki je po analizi strokovnjakov najprimernejši za kurjenje v njihovih pečeh.

Toplarna bo proizvajala letno — pri obratovanju 6.300 ur letno — 367.000.000 kilovatnih ur električne energije, 560.000 ton industrijske pare in 180.000 Gcal toplotne energije. Cena za posamezne vrste energije ni še

dokončno določena, vendar predvidevajo, da bi se ob ugodnih odplačilnih rokih za povračanje investicijskih kreditov sukala cena električne energije v letu 1967 okrog 10 din za kilovatno uro, v letu 1972 pa že okrog 8 din, cena industrijske pare za eno tono bi bila 4600 din, cena vroče vode pa 6000 din za Gcal. (Gcal je en tisoč milijard kalorij). Cene torej ne bodo pretirane, čeprav so razne podražitve in gospodarska reforma vplivale na povečanje investicijskih stroškov.

Del toplotnega omrežja je že sedaj v pogonu, zakaj že leta 1961 so začeli graditi vodno omrežje, iz termoelektrarne v Slomškovi ulici pa so začeli oskrbovati prve porabnike. Letih pa je bilo vedno več in zato so zgradili dve provizorični elektrarni na mazut, eno v Vodmatu, drugo pa v infekcijski kliniki. S tretjo provizorično elektrarno pa nameravajo ogrevati objekte v neposredni okolici toplotne že tudi letos.

Tako oskrbujejo s toplotno energijo že sedaj 20% od bodočega celotnega števila porabnikov v Ljubljani.

ZGOŠČENO OMREŽJE

Razumljivo je, da bi bila Toplarna objekt brez pomena, če istočasno ne bi poskrbeli tudi za gradnjo prenosnih naprav, torej cevovodov, po katerih bodo pošiljali toplotno energijo porabnikom. Omrežje bo speljano po vsej Ljubljani, skupaj nad 20 km cevovodov, do sledi pa so ga zgradili že okoli dve tretjini. Zgradili so že 5 km vročevodnega omrežja, skoraj dograjen je glavni cevovod od toplotne do termoelektrarne v Slomškovi ulici, dolžina priključenih cevovodov znaša 3,5 km, v gradnji pa je tudi vročevodno omrežje v Šiški, ki bo dolgo 1,5 km. Zgrajeni bodo še toplotni cevovodi do kliničnih bolnic, parovod do nove tovarne »Yulon« v Mostah ter parovod do ostale že obstoječe industrije, torej za Saturnus, Kemično tovarno, Tovarno kleja in Teol-Oljarno, seveda pa ne gre prezreti parovoda za papirnico v Vevčah.

KAKO JE Z GRADNJO

Gradnjo objektov je toplarna kot investitor oddala z licitacijo Gradisu, ekonomski enoti Gradbeno vodstvo Ljubljana, ker je bila le-ta najugodnejši ponudnik. Z gradbenimi deli so začeli spomladi leta 1963 s tem, da so najprej zravnavali gradbišče ter ga uredili, nato pa zgradili pomožne objekte, ki so za gradnjo nujno potrebni. Glavni pogonski objekt so začeli graditi isto leto v jeseni, in sicer najprej bunkerski del, nato pa še vse ostale.

Gradnja je napredovala v večini po predvidenem načrtu, tu in tam pa se je vendarle kaj zaustavilo, ker ni bilo potrebnega materiala. In vendar je podjetje Gradis v letu 1964 dokončalo v grobem vse objekte,

dela pri stikališču in hladilnem cevovodu pa je izvedlo podjetje Tehnograd iz Ljubljane.

V celoti so zdaj zgrajeni osrednji bunkerski del — v njem bodo bunkerji za premog in transportne naprave, kar je v glavnem že montirano, skupna elektro in toplotna komanda, 6-kilovoltno stikališče, kabelski prostori in transformatorji za lastno rabo — dalje objekt za čiščenje dimnih plinov z dimnikom, objekti za kemično pripravo vode, za transport premoga, črpališče hladilne vode in cevovodi, skladišče za olja in maziva, drugo skladišče, delavnice, garaže in tehnično obratno poslopje.

MONTAŽA NAPREDUJE

Vsi ti objekti so bili zgrajeni pravočasno, da so monterji različnih podjetij že kmalu za tem začeli nameščati notranjo opremo. Sedaj so montažna dela že toliko napredovala, da je kotel I že v tlačnem preizkusu, montiran je že

pričani, da bodo dali prvi blok v pogon že sredi prihodnjega leta, v celoti pa naj bi toplarna začela obratovati tri mesece kasneje. Upajmo torej na najboljše...

DOBAVITELJI IZ VSE EVROPE

Zanimivo je omeniti, da dobiva toplarna opremo prav iz vse Evrope. Bobne za kotle so nabavili iz Sovjetske zveze, cevi iz Anglije, Zah. in Vzhodne Nemčije, Poljske in SZ, kotlovske armature iz Vzh. Nemčije in CSSR, napajalne črpalke iz Zah. Nemčije, mline pa iz Avstrije. Pri nabavi turboagregatov sodelujeta Zah. Nemčija in Avstrija, osi za generatorje so iz Italije, zaščita CO₂ bo iz Francije, naprave za vodno hlajenje pa iz Švedske.

Ce k temu dodamo še domače dobavitelje, potem bo dolga veriga dobaviteljev polna. Djuro Djaković je dobavila kotle v kooperaciji z Madžari, turboagregate Jugoturbina po licen-

Tekst: Tone Bančič

Foto: Gabrijel Strah

elektrofilter I, skoraj povsem pa je montirana tudi turbina I in transportne naprave za premog. Tudi nekaj transformatorjev že montirajo.

In vendar so nam strokovnjaki toplotne potožili, da bi bila marsikatera dela lahko že končana, a je prišlo do precejšnjih zakasnitev pri dobavi različne opreme. Tlačni preizkus prvega kotla bi morali imeti že pred 7 meseci, montaža drugega kotla se je prav tako začela z zakasnitvijo treh mesecev, montaža glavnega dvigala v strojnici pa se je zavlekla kar za 7 mesecev. Škoda je, da nastajajo kasnitve prav pri jugoslovanskih dobaviteljih, kot na primer pri »Rade Končarju« iz Zagreba ter Energoinvestu iz Sarajeva, poudariti pa je treba, da ima najmanj zakasnitev »Djuro Djaković«, čeprav je bila ta tovarna prizadeta po potresu. Navzlic vsem tem ugotovitvam pa so v toplarni pre-

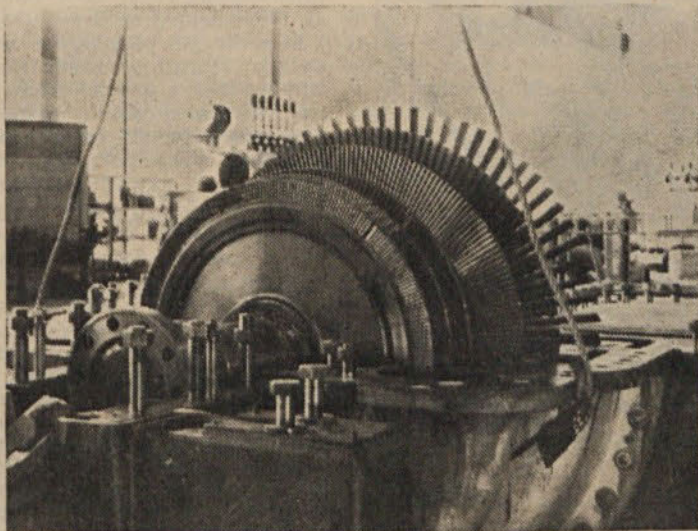
ci AEG iz Berlina in »Rade Končar«, cevi, grelnike in armature Energoinvest, opremo za kemično pripravo vode »Djuro Djaković«, hladilne naprave, črpalke in dvigala Litostroj, transportne naprave Strojna tovarna iz Trbovelj in mariborska Metalna, elektro opremo pa Energoinvest, »Rade Končar« in Elektrotehna iz Ljubljane.

Torej kar majhen mednarodni tehnični velesojem, ali prava »invazija« dobaviteljev iz Evrope.

BREZ VSAKE NESNAGE

Marsikateri bralec, ki pogleda 100 m visoki dimnik tam ob železniški progi Ljubljana-Zagreb, se najbrž zamisli, koliko škode bo povzročalo dimljenje toplotne. Se bolj zaradi tega, ker so se s temi problemi že pred nekaj leti ukvarjali v Tr-

◆ Konec na 4. str.

Sedaj je v strojnici že skoraj montirana prva turbina

Mladinsko prestopništvo rezultat okolja

OBCINSKA SKUPŠČINA LJUBLJANA MOSTE-POLJE JE ŽE JUNIJA LETOS RAZPRAVLJALA O VSE BOLJ NARASČAJOČEM MLADINSKEM PRESTOPNIŠTVU IN ZARADI ZAPLETENOSTI IN VAŽNOSTI TEGA PROBLEMA. NAJ OBCINSKI ZBOR SE POSEBEJ O NJEM RAZPRAVLJA. DNE 16. NOVEMBRA JE ZBOR OB VELIKEM ŠTEVILU POVABLJENIH STROKOVNIH IN DRUŽBENO POLITIČNIH DELAVCEV PA OB POPOLNEJSIH IN NAJNOVEJSIH PODATKIH PONOVO RAZPRAVLJAL, PROUČEVAL, PREDLAGAL IN SKLEPAL.

V primerjavi s prejšnjimi leti je mladoletno prestopništvo lani in letos poraslo. Skupno je bilo v letu 1964 obravnavanih pred sodiščem 55 mladoletnih prestopnikov, od teh 13 otrok, mlajših od štirinajst let, 19 mlajših (14-16 let)

vendar čustveno moteni in vzgojno zanemarjeni.

Med mladoletnimi prestopniki prevladujejo fantje, saj je bilo od 55 storilcev kaznivih dejanj le 6 deklet.

Vrsta kaznivih dejanj	število				skupaj
	otrok	MP	ml. MP	st.	
zoper družbeno in zasebno premoženje	13	17	17	47	47
zoper splošno varnost ljudi in premoženje	—	2	4	6	6
zoper življenje in telo	—	—	1	1	1
zoper pravosodje	13	19	23	55	55

in 23 starejših (16-18 let) mladoletnikov. V letošnjem letu pa so samo organi za notranje zadeve naše občine obravnavali že 95 mladoletnikov zaradi storitve kaznivih dejanj. Med temi je bilo kar 41 otrok.

Najbolj torej izstopajo mladoletni prestopniki, ki so izvršili tatvine, vlome, neopravičene uporabe motornih vozil in oni, ki so bili povzročitelji prometnih nesreč. Od skupnega števila mladoletnih prestopnikov jih je čez dve tretjini prvič storilo kaznivo dejanje, slaba tretjina pa jih je zagrešila kaznivo dejanje že dva - ali večkrat.

V 33 primerih so mladoletni prestopniki storili kaznivo dejanje v družbi ali več sotorilci, 22 mladoletnih prestopnikov pa je storilo kaznivo dejanje brez sodelovanja drugih. Zaskrbljujoče je visoko število mladoletnikov, ki sami storijo kazniva dejanja.

Pri njih največkrat nastopijo vzroki za prestop v osebnostni motenosti, ki jo je silno težko korigirati. Umsko so normalno razviti,

Tudi sama razporeditev mladoletnih prestopnikov po prebivališču v občini nam marsikaj pove: Prebivališče na območju KS ali KO SZDL.

	število				skupaj
	otrok	MP	ml. MP	st.	
KS Moste	8	7	3	16	16
KS Polje-Vevče	3	6	6	14	14
KS Kodeljevo	—	2	5	7	7
KS Jarše	3	1	1	5	5
KO SZDL Zadob.	2	—	2	4	4
KS Zalog	—	1	2	3	3
KS Zadvor	—	1	2	3	3
KS Zelena jama	—	1	—	1	1
KO SZDL Hrušica	1	—	1	1	1
KO SZDL Fužine	—	—	1	1	1
	13	19	23	55	55

Nujno moramo upoštevati gostoto naseljenosti, vendar lahko sklepamo, da izhajajo mladoletni prestopniki predvsem iz industrijskih centrov. Vidimo, da iz nekaterih predelov mladoletnih prestopnikov skoraj ni. Tu mislimo predvsem na kmečko prebival-

stvo. Vzroki so verjetno v veliki zaposlenosti mladoletnikov doma in v šoli. Zaskrbljujoči pa so predvsem predeli Vevče, Polja in Most.

Istočasno lahko takoj razmislimo tudi o tem, kakšne so na teh področjih možnosti za razvedrilo in za interesno dejavnost mladine v prostem času. Skoraj ne bi imel kaj dosti naštevati zlasti na področju Vevče in Polja. Mladina je prepuščena sama sebi in si išče zabave, kjer jo ima priliko dobiti.

Iz razpoložljivih podatkov je razvidno, da je število mladoletnih prestopnikov, ki živijo v nepopolnih družinah, skoraj enako številu tistih, ki živijo v popolnih družinah. Ti podatki opozarjajo na to, da nastajajo novi vzroki mladoletnega prestopništva, saj raste število mladoletnih prestopnikov, ki žive v popolni družini. Ekonomsko stanje v družinah mladoletnikov je v 52 odstotkih dobro ali zelo dobro. To nam priča, da materialne razmere ne bi smele biti vzrok za kazniva dejanja.

Poseben problem predstavljajo torej navidezno urejene družine z dobrim materialnim stanjem. Starši pri veliki zaposlenosti in večjih upravičenih nuji za čimvečjim zaslužkom prepuščajo otroka cesti ali pa skušajo vse obveznosti do vzgoje otrok prepustiti šoli, vrtcu ali varstvenemu zavodu. Sole in varstveni zavodi pa se tudi preveč vdajajo prepričanju, da je njihova glavna dolžnost golo izobraževanje, ki pa ob pretirano formalističnem izvajanju celo te dolžnosti ne kaže močno zavidljivih uspehov. Topline in občutka varnosti mladoletnik kljub dobrim materialnim prilikam v družini ne najde več.

Da so starši, sole in varstveni zavodi popustili pri vzgoji in skrbi za otroke, nam potrjuje tudi podatek o času storitve kaznivega dejanja:

podnevi	32
ponoči	10
podnevi in ponoči	7
ni podatkov	6
	55

V razgovorih z mladoletniki ugotavljajo socialni delavci predvsem, kaj počenja v prostem času, kakšni so njihovi interesi, kaj želijo postati. Značilen in hkrati zaskrbljujoč je vse prepogost odgovor: »Ne vem, kaj bi rad postal, praznoprav me nič ne veseli«. Ali: »V prostem času iščem družbo svojih vrstnikov in hodim z njimi po mestu, v kino.« Po drugi strani pa ugotavljajo socialni delavci na podlagi podatkov iz šol, da imajo mladoletniki sposobnosti za različne interesne dejavnosti. V zvezi s tem največkrat pripovedujejo: »Saj bi hodil k telovadbi ali h krožku. Grem enkrat, dvakrat, ko pa vidim, da ni nobenega pravega vodstva in da je nered, ne prihajam več.«

Tako lahko zaključimo, da se naša mladina dolgočasi, da nima dovolj možnosti koristno izrabljati prosti čas. Za njihovo razvedrilo in sodelovanje v različnih interesnih klubih, krožkih in društvih je kaj malo poskrbljeno v naši občini. Predvsem manjka organiziranega dela z mladino, in sicer ljudi, ki bi se znali prilagoditi potrebam in željam mladoletnikov, jih pravilno usmerjati in vzgajati. Sredstev v te namene ne izkoriščamo racionalno.

Poročilo, ki ga objavljamo v izviru, je pripravil občinski zavod za socialno delo. Dopolnili so ga udeleženci seje občinskega zbora: predstavniki občinskega sodišča, sveta za notranje zadeve, šolskih zavodov, društva prijateljev mladine, mladinskega komiteja, odborniki občinskega zbora in drugi. Sklepi, ki so jih sprejeli, sicer ne rešujejo in še manj čez noč ne odpravljajo obravnavani problem, kažejo pa pot, ki bi utegnili če že ne preprečiti pa vsaj zavreti negativne pojave med sicer majhnim krogom današnje mladine. Mladine, ki današnje družbeno sredino, v kateri živi, gleda in kritično ocenjuje brez predsodkov in brez pretiranih oboževanj.

raznih tradicij in sentimentalnosti.

Na bodočih zborih volilcev naj bi po krajevnih skupnostih opozorili na problem mladinskega prestopništva. Krajevne skupnosti naj bi v celoti izkoristile vsaj tiste objekte, prostore in možnosti, s katerimi že danes razpolagajo, in jih dale na razpolago mladini.

Socialistična zveza naj bi skupaj z zavodom za soc. delo pripravila primerno gradivo oz. predavanje za starše v okviru krajevnih skupnosti, krajevnih odborov SZDL in šolskih okolišev, kjer je problem mladinskega prestopništva posebno pereč.

Delovne organizacije naj odpro več delovnih mest za mladino, in to ne le zaradi mladine same, temveč tudi zaradi svojih perspektivnih potreb. Delovne organizacije naj upoštevajo, da delo z mladimi ljudmi zahteva več potrpljenja in vzgoje na delovnem mestu, zato naj tudi s tem računajo pri morebitnih prekrških delovne discipline in lažjih nerednostih pri delu. Odpust mladoletnika z dela naj bo skrajna mera, dobro proučena in pretehtana s pristojnimi strokovnimi organi in starši.

Mladinska organizacija naj najde pot do mladine, zlasti vaješke, pri čemer naj se poslužuje tistih oblik dela, ki so za današnjo mladino sprejemljive, idejna vzgoja pa naj bo sestavni in nepriljubljeni del tega oblik dela.

Občinska finančna sredstva in sredstva delovnih organizacij, namenjena za telesnokulturno in kulturno dejavnost, naj služijo množičnosti, zlasti pa aktivnemu delovanju v teh dejavnostih.

VESTI IZ KOLEKTIVOV

NOVI STROJI V VEVČAH

Združene papirnice Ljubljana, obrat Vevče bo v prihodnjem letu dobil nekaj nove opreme. Na podlagi petletnega komercialnega kredita bodo iz Zah. Nemčije uvozili sortirni prečni rezalnik — stroj, ki jim bo olajšal proizvodnjo in prihranil veliko število delovnih ur. Iz Francije bodo pod podobnimi pogoji uvozili kuhinjo za premazne snovi, sam premazni stroj pa bodo kupili v Veliki Britaniji.

Zimsko obdobje bodo v tovarni izkoristili za projektiranje, priprave za gradnjo ter za izdelavo detajlnih specifikacij domačih del ter ostale domače opreme.

TEHNIŠKA PAPIRNA ŠOLA

Pri šolskem centru tiska in papirja v Ljubljani je 10. decembra pričela s poukom tehniška papirna šola. Namen te šole je dati tehniško izobrazbo visokokvalificiranim delavcem, kot so mojstri oddelkov, vodje skupin delovalnih strojev, strojevodje in podobno.

Sola bo v skladu s pravilnikom o izobraževanju omogočila, da si bodo nekateri starejši člani delovnih kolektivov papirniške stroke, ki do sedaj niso imeli priložnosti in zato izpolnjujejo vse pogoje, pridobili ustrezno tehniško izobrazbo.

V prvi razred se je vpisalo 20 slušateljev iz slovenskih tovarn papirja. Iz papirnice Vevče obiskujejo šolo trije tovariši, ki jim tudi NSK želi mnogo uspehov!

IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV

Agrokombinat Emona je 3. decembra za delavce, ki še nimajo končane osemletke, odprl posebne oddelke za I. in II. stopnjo. V prvi stopnji predavajo snov 5. in 6. razreda, v drugi pa 7. in 8. razreda osnovne šole.

Sredstva, ki gredo doslej v profesionalne namene v teh dejavnostih, naj deloma služijo raje za primerno materialno priznanje dela družbenih in strokovnih vzgojiteljev mladine v športnem in kulturnem življenju.

Hitreje je treba uvajati socialne delavce v šole, katerih naloga naj bi bila odkrivati med mladino problematične primere, svetovati vzgojiteljem in staršem najprimernejše vzgojne prijeme ter sodelovati z občinskim zavodom za socialno delo.

Svet za vzgojo in izobraževanje na analizira vzgojno delo šolskih zavodov tako v okviru rednega izobraževalnega dela kot tudi dopolnilnega pouka in prostovoljne dejavnosti.

Svet naj preuči možnosti za zaposlitev in razvedrilo šolske mladine tudi med počitnicami, čemur naj bi služili razpoložljivi objekti in sredstva, ki jih sicer nudijo tej mladini šole med šolskim letom.

Občinska skupščina naj se že v prihodnjem proračunskem letu in tudi v naslednjih z vso odgovornostjo loti delitve proračunskih sredstev. Pri tem naj se zaveda, da je sedanja problematika mladih generacij predvsem odraz družbenih prilik, v katerih je doslej vse preveč prevladovala skrb za stvari, manj pa za ljudi.

Organi občinske skupščine naj dosledno kaznujejo tista gostinska podjetja in gostinske delavce, ki strežejo z alkoholnimi pijačami mladoletnikom, in zahtevajo ter najstrožje nadzorujejo izvajanje odlokov o javnem redu in miru s strani mladine in v odnosu do mladine.

Bojan Kardelj

Toplarna poleti leta 1966 v pogonu

◆ Nadalj. s 3. str.

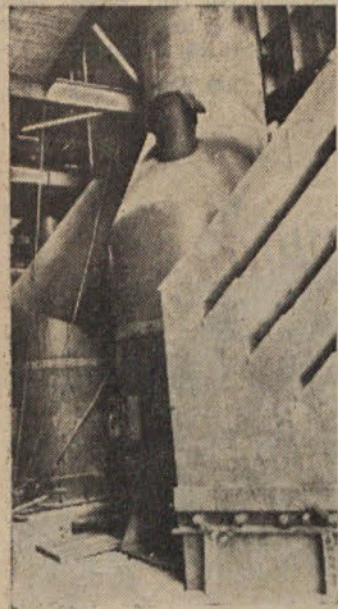
bovljah, češ, da dimni plini in pepel povzročajo v okolici veliko škodo. To škodo so v Trbovljah seveda kasneje preprečili, v Mostah pa naj si občani nikar ne delajo skrbi. Strokovnjaki so namreč zbrali podatke o tem, koliko onesnaži z dimnimi plini in pepelom okolico že obstoječa industrija v Mo-

stah. Po projektu naj bi toplotna ne onesnažila okolice s takšnimi snovmi, ker bo imela posebne čistilne naprave. Te naj bi pa onesnaženje preprečile. Jasna slika pa se bo seveda pokazala najbolj tedaj, ko bo začela toplotna obratovati.

ZA BLAŽITEV KRIZE

Živimo v času, ko naši elektrogospodarski strokovnjaki s skrbjo gledajo v prihodnost zaradi vse večjega pomanjkanja električne in drugih pogonskih energij. Težko čakajo na dograditev termoelektrarne Trbovlje II, hidroelektrarne Sred. Drava I in še drugih elektrarn v naši deželi. Hkrati pa razmišljajo, kje bi začeli z novimi gradnjami teh prepotrebni energetskih objektov. Pri tem seveda zadevajo ob različna nasprotja raznih ljudi, ki vse prekratkovito ocenjujejo resen gospodarski položaj, ki nastaja ob vse pogostejših elektroenergetskih krizah.

Del doprinosa k ublažitvi teh kriz bo prispevala seveda tudi toplotna v Mostah. Morda majhen del, a vendar koristen in spodbuden, vsaj za Ljubljano. Zato si želimo, da bi čimprej lahko zapisali: »Dne tega in tega v letu 1966 je začela svojo pesem prva turbina ljubljanske toplotne...« Tedaj bomo spet korak bliže k napredku gospodarstva v republiškem središču Ljubljani.

Cevi v kotlu vsrkavajo tople zrak in ga nato s prahom poganjajo dalje

Za rešetkami in bodečo žico

(Ob razstavi grafike in risbe iz NOV)

Naši ljudje v dobršni meri poznajo likovna dela, ki so nastajala v partizanskih tehnikah, v zaporih in internacijah. Res niso tako številna, toda nastajala so v razmerah — da se omejim samo na zapore in internacijo — ko je bilo likovniku ustvarjalno delo domala onemogočeno. V tisočih zaporih in taboriščih širom po Evropi ljudje niso imeli niti

Iz bratskih republik so poleg Klaičeve mape o grozotah nemškega taborišča znane zlasti risbe Z. Price in D. Ozma iz ustaških uničevalnih taborišč »Danica« v Koprivnici in Jasenovac.

Vsa ta dela so nastajala iz umetniških in dokumentarnih nagibov ter iz teženj, da bi se ohranili dokazi na težko preteklost, ki je v toliki meri prizadela vse sloje naših narodov in ljudi vseh starosti. Najprimernejše sredstvo sta bila papir in svinčnik. Na pripravljane ustrezne plošče za odtiskovanje skorajda ni bilo misliti — to možnost so vsaj včasih lahko izkoristili likovniki v partizanskih in ilegalnih tehnikah.

Moja medvojna dela so nastajala v raznih razdobjih: predvsem so to risbe iz zaporov, iz taborišča, bolnišnice, doma, nekaj malega jih je tudi iz ateljeja. Nekaj del iz domačega bunkerja hrani muzej NOB v Ljubljani. V draveljskih vojaških zaporih in fašističnih zaporih na srednji tehnični šoli ni bilo mogoče delati. Na to sem lahko pomislil šele v belgijski kasarni. V sobo, kjer bi komaj stalo pet postelj, so nas strpali štirideset in več. Znašel sem se med zaporniki, starimi od deset do sedemdeset let. Pripeljali so jih z Dolenjske in Ižanske ceste, z Galjevice, Rudnika, Lavrice, Vrhniške in Horjulske okolice. Toda: pretihotapili so mi tudi papir, svinčnik, tuš, pero. In kljub veliki tesnobi so mi odstopili prostor pri oknu! Sedel sem na zaboji, model pa meni in oknu nasproti. Tako sem delal oktobra in novembra leta 1942. Za-

v bolnišnico (kot pacienta) in so mimo nje vozili vsak dan pred kosilom in večerjo tudi čez tisoč otrok, sem pričel risati. Sedaj že pokojni N. Pirnat mi je oskrbel odrezke papirja in svinčnik. Izza barake ali skozi okno bolnišnice sem opazoval shirane otroke in jih z veliko naglico skiciral, da me ne bi opazil dežurni oficir, ki je od časa do časa krožil okrog nas. Tudi te risbe so odnašali v Ljubljano redki tovariši, ki so odhajali domov. Po zlomu fašistične Italije, 1. 1943 sem iz tega gradiva zgrabil nekaj kompozicij, ki mi jih je odtisnil slikar Saša Šantel. Eno ploščo pa sem napravil celo v taborišču, in sicer na kaj čudno obliko cinkove plošče, ki sem jo našel za barako in je odtis razstavljen na sedanji moščanski razstavi. Te grafike in skoro vse risbe iz tega razdobja so preživele vojno pri mojem očetu ali pri skrbnih in zanesljivih ljudeh.

Posebno mesto imajo moje risbe po 1. 1943. Nemci so ob prvem vdoru tega leta v Ljubljano nekje na Viču postrelili več ljudi, med njimi tudi otroke. Njih trupla so prepeljali v prosekuro ljubljanske bolnišnice. Pozno popoldne sem prošil dežurnega — nekega medicina, če bi me spustil v klet, da bi te žrtve okupatorjeve podivjanosti narisal. Brez pomsleka mi je odprl. Delal sem dobro uro in opravil vse, kar sem želel. Bila je že policijska ura, ko sem končal. Tudi te risbe so se ohranile.

Cel ciklus svojih medvojnih del sem zbral in odstopil muzeju narodne osvoboditve v Ljubljani. Nekaj del sem imel tudi zazidanih; ko sem spet prišel do njih, so bila močno načeta in nekatera že delno preperela. Konservatorski oddelek tega muzeja pa je vsa dela strokovno zaščitil in očeval pred propadanjem.

Stane Kumar

Borci Novih Jarš so zborovali

V zadnjih dneh novembra je imela terenska organizacija ZB NOV Nove Jarše svojo letno konferenco, ki se je udeležilo okrog 50 članov. Predsednik odbora tov. Bau je podal obširno poročilo, v katerem se je dotaknil najbolj perečih problemov, ki tarejo organizacijo v celoti, kot tudi posamezne borce.

Po poročilu se je razvila razprava, v kateri so načeli problem stanovanj za borce, dalje vprašanje posvetovalnice, kjer naj bi dobivali borci in upokojenci navodila, kako naj urejajo svoje zadeve glede prispevkov, ki jim po zakonu gre. Načeli pa so tudi vprašanje Zbornika o delavskem in narodnoosvobodilnem gibanju v občini Moste-Polje ter izrazili nezadovoljstvo, da je bilo v tem zborniku premalo napisanega o delu na terenu Nove Jarše, ki so bile prav tako aktivne v času NOB kot drugi tereni. Predlagali so, naj bi v doglednem času izšel nov, obsežnejši zbornik, kjer bi zajeli podrobneje delo na vseh terenih.

Predsednik občinskega odbora ZB NOV tov. Taurer je v razpravi poudaril pomen letošnjega kongresa Zveze borčevskih organizacij Jugoslavije razen tega pa je opozoril še na nekatere nujnosti, ki naj jih rešujejo terenske organizacije za svoje borce; zlasti je opozoril na to, naj ljudje čimprej uredijo vse za priznanje izredne delovne dobe, ker bo čas za ureditev teh zadev le še do konca leta 1966.

Izvoljen je bil novi 13-članski odbor, ki ga bo še naprej vodil tov. Bau.

Razstava grafike iz NOV

UVODNE BESEDE OB OTVORITVI RAZSTAVE GRAFIKE IN RISBE IZ NOV

Ob dvajseti obletnici osvoboditve je komisija za razvijanje tradicij NOV pri republiškem odboru ZB z izdatnim sodelovanjem muzeja narodne osvoboditve SRS zbrala za našo občino zbirko del za razstavo, ki jo je organizirala komisija za likovno vzgojo pri obč. svetu ZKPO Ljubljana Moste-Polje. Namen te prireditve je seznaniti občane in predvsem mladino z našo revolucionarno preteklostjo.

Različne zvrsti umetnosti

naši ljudje, tudi tujci se čudijo, koliko vrednih izpovedi in dokumentov brezobzirnega časa so uspeli naši likovniki ustvariti v teh viharjih časih.

Izbor na razstavi je manjši del iz bogate zbirke, ki jo čuvajo naši muzeji revolucije, zastopana pa je večina likovnih umetnikov, ki so izražali narodnoosvobodilni boj in svoj odpor do nečloveškega divjanja okupatorjev in njegovih pomočnikov — vsak na svoj način.

Kultura
fašizma

Na razstavi grafike in risbe iz NOV, ki je bila odprta od 25. novembra do 5. decembra letos v avli Vzgojnovarstvenega zavoda »Angele Očepek«, je bil razstavljen tudi izvirni letak Vlada Lakoviča »Kultura fašizma«. Letak je nastal v zimi 1941—1942. Lakovič je tedaj živel v Mostah, kjer je bil letak tudi natisnjen.

(besedna, glasbena, likovna itn.) so bile že desetletja nazaj med Slovenci izpovedovalke in znanilke revolucionarnih idej. Tudi med zadnjo vojno so v boju za osvoboditev sodelovali književniki, glasbeniki, likovniki in drugi umetniki. Likovniki niso delovali le kot politični aktivisti, ampak tudi v svoji stroki.

Nastajala so dela na terenih, po zaporih, internacijah in v partizanskih tehnikah. Ustvarjena so bila v najtežjih pogojih: v zaledju med stalnim skrivanjem pred brezsrčnim okupatorjem, v zaporih in internacijah v nepopisljivem boju za goli fizični obstoj, v partizanih pa v trdi prvi frontni liniji.

Likovna dela, nastala v teh letih in v takih okoliščinah, imamo od jugoslovanskih narodov najštevilnejša. Ne samo

Povezuje jih morda le ena velika želja izraziti brezobzirno resnico časa. Kroniko teh težkih dni so pisali likovniki raznih generacij, med njimi mladi talenti, ki so med revolucijo šele začeli ustvarjati in se uveljavljati.

Razstava je urejena širše kot navadno. Grafičnim tehnikam so dodane risbe dveh likovnikov, ki sta bila v letih odpora neposredno povezana z bojem Most in Polja, Vlada Lakoviča in Staneta Kumarja. Tako dobiva ta razstava za občane tega ožjega dela mesta še intimnejši prizvok.

Ta likovna prireditev naj bi bila prispevek k dvajseti obletnici zmage narodnoosvobodilnega boja z željo, da bi si jo ogledal čim širši krog občanov, da ne bi padlo v pozabo najtežje zgodovinsko obdobje našega naroda.

DRUŽBENO-POLITIČNE ORGANIZACIJE
OBČINE LJUBLJANA MOSTE-POLJE

želijo občanom

SREČNO NOVO LETO

1966

skuzi čas

šlo po raznih evropskih državah nekaj map iz taborišč in zaporov — nekatere celo v barvah in velikih formatih. Najbogatejšo zbirko risb iz te vojne imamo nedvomno Slovenci. Največ del je iz italijanskih zaporov, civilnih in vojaških koncentracijskih taborišč in konfinacij (D. in N. Vidmar, Lebez, Pirnat, Ravnikar, Lamut, Cargo, Lajevec, Globočnik in Kumar).

VESTI S TERENA - VESTI S TERENA - VESTI S

Ah, res marsikaj nas „žuli“...

RAZGOVOR OB VOLITVAH V ŠMARTNEM - VOLILCI O SVOJIH TEGOBAH IN ŽELJAH - ŠKODA, KI JE NIHČE NE POVRNE - NESMOTRNO UREJANJE AVTODROMA

Na občinskem odboru je stekla beseda: »V nedeljo bodo volitve v Šmartnem. Ne bilo bi napak obiskati volišče in kaj napisati za Našo skupnost...« Prevzel sem to nalogo in v nedeljo, 21. novembra, krenil proti Šmartnem ob Savi. Nič kaj prijeten dan ni bil, deževalo je kot za stavo, toda prevzeto obveznost je bilo treba izpolniti.

Ustavil sem se pred gostilno Lovše, kjer je bilo volišče. Da, v gostilni, ker nimajo v Šmartnem drugod za to primerne prostora. No, pa prav o tem in še o marsičem smo se ob tej priložnosti pogovorili z nekaterimi člani volilnega odbora in seveda tudi z volilci.

Pa najprej nekaj besed o volitvah in njihovem izidu. Za novega občinskega odbornika sta kandidirala tov. Stane BOLTA in Janez ZAJC, oba domačina, oba vsem volilcem dobro poznana. Le-teh je bilo na volilnem seznamu vpisanih 532 in oni naj bi odločili, kdo bo Šmartno zastopal v prihodnje v občinski skupščini. Odločili so: 448 volilcev je oddalo svoje glasove, od tega je bilo neveljavnih 26 listkov, od veljavnih glasov pa je dobil 264 Stane Bolta, 158 pa Janez Zajc. Torej bo kot novi občinski odbornik zastopal Šmartno Stane Bolta. Veliko uspeha in prizadevnosti! Zakaj tudi ne, saj so volilci s svojo 84,2 odstotno udeležbo potrdili svojo pravo državljansko zavest in jih torej velja zastopati.

»MANJKAJO NAM PROSTORI...«

Medtem, ko so volilci prihajali na volišče in opravljali svojo dolžnost, je teklen živahen razgovor o problemih, težavah in željah prebivalcev tega terena. Mimogrede — do 12. ure tega dne je volilo že kar 70 odstotkov, največ med 9. in 10. uro. Torej kar spodbudno!

»Pri vsem tem, ko nam manjkajo prostori,« je začel pogovor tov. Ivan Bolta, predsednik volilnega odbora in aktiven delavec v SZDL, »se zaradi takšnih akcij, kot so volitve in zbori volilcev, čez občane ne morem pritoževati. Poprej smo imeli tudi zelo razgibano mladinsko organizacijo s 70 člani, a je njeno delo zamrlo prav zaradi prostora. Če bi rešili ta problem, bi vse organizacije na terenu lahko povsem drugače zaživele. Tako pa odbor SZDL ne more krepke poseči v delo na terenu.«

»Najtežji problem za nas,« ga je dopolnil tov. Štefan HORVAT, tajnik odbora SZDL, »je gradnja Doma družbenih organizacij, ki ga tako potrebujemo. Vaščani so na pobudo SZDL prispevali v gradnjo in denarju kar 5 milijonov dinarjev. Želeli smo zgraditi kaj novega ali pa adaptirati Gasilni dom. V ta namen so bili narejeni načrti za obe varianti, a iz vsega ni bilo nič, ker pri občini nismo dobili gradbenega dovoljenja. Ostalo je le pri obljubah, oziroma pri negativnih odgovorih. Zaradi tega pa so začeli odborniki naših organizacij popuščati.«

CELI HEKTARI POVRŠIN

In spet smo se ustavili ob problemu. Rekli boste, češ ali drugod v naši občini ni problemov? No, morda nekoč tudi o problemih drugod. Sedaj pa pustimo besedo Šmarčanom.

Boli jih, da nekatera podjetja neodgovorno odvezemajo cele hektare površin sicer plodne zemlje za odlaganje smeti. Pri separaciji Gradisa je mnogo zemljišča uničenega. Nihče pa lastnikom ne povrne nastale škode. In to vzbuja pri ljudeh upravičeno ogorčenje. Tudi urejanje Save je bilo nenačrtno in zdaj Sava povzroča občutno škodo. Poplava na plodnem in

uporabljivem zemljišču se pojavlja tudi zaradi nesmiselne lokacije avtodroma... Še in še je dosti teh težav, a pogledimo, kaj so o tem povedali tudi nekateri volilci.

OH, TA ELEKTRIKA!

Prav na dan volitev je zmanjkalo v Šmartnem in bližnji okolici električne energije. O tem je potožila 19-letna frizerska pomočnica iz Hrastja, Ivanka KUZMA, ki je sedaj volila šele drugič, ker je prav spomladi pridobila volilno pravico.

— Kaj kot mlada občanka opazite na terenu? sem jo vprašal.

»Oh, s to elektriko je vedno kaj narobe. Prav pri našem poklicu to močno občutimo. Ne moremo delati in je seveda naš osebni dohodek zato dosti manjši. Prav danes, kot običajno v nedeljah, imamo v našem salonu največ dela. In škoda, da je danes, prav ob volitvah, zmanjkala elektrika. Sicer pa so pri nas problem tudi neurejene ceste. Če grem malo po bližnji okolici, se v jamah kar zgubim.«

KLJUB KAPI NA VOLIŠČE

V petek pred volitvami je gluhega notnega kopista Evgena HRIBARJA, starega 61 let, zadela možganska kap po desni strani. Pri tem se je tudi laže poškodoval in ga je seveda vse to zelo prizadelo. Kljub vsemu pa je prišel sam na volišče in volil. Spod-

budno tudi za marsikaterega mlajšega občana! Povedal nam je tole:

»Že leta 1920 sem bil godbenik napredne »Svobode« in sem bil od policije pred vojno večkrat preganjan. Med okupacijo sem sodeloval ilegalno z OF, a žal danes nimam za to nobenega priznanja. Kljub temu se zavedam dolžnosti do našega današnjega družbenega dogajanja. Zato sem tudi prišel volit. Vprašate me, kaj me teži? Predvsem visoka najemnina v Domu gluhih v Šmartnem, kjer prebivam. Strelja pa je kljub temu pokvarjena in pušča, v sobah ni peči in nas zebe. Upravnik pa nima posluha za nas. Sicer pa je v našem — prav predmetna, ker je elektriku slaba splošna razsvetljava trični tok slab — slaba pa je tudi cesta, ki vodi skozi Obrije in Šmartno.«

BOLEZEN V HIŠI

Na hitro je prišla in mudilo se je Julijani PODBORŠEK, kmeč-

ki gospodinja iz Šmartna. Pa vendar je navrgla nekaj besed: »Imam bolezen v hiši, bolni sta dve hčerki in mož. Hitim v bolnišnico. Svojo dolžnost do volitev pa vedno opravi. Povem naj, naj bi malo bolj gledali na male kmete. Manj davkov bi si želeli in še kaj. Še več bi povedala, pa se mi mudi.«

In še ključavničar Stane BOBNAR: »Mnogo je bilo govorjenja, da bo zgrajen združni dom. Kljub prizadevanju terenskih delavcev in vseh občanov stoji stvar na mrtvi točki že eno leto. Sicer pa nihče ni in ne bo nikoli z vsem zadovoljen.«

Zapisal sem teh nekaj mišljenj volilcev in političnih delavcev iz Šmartna, o katerem je bilo doslej zelo malo napisanega. Pred

menoj so se v mislih zvrstile različne slike, povzete iz želja in teženj teh občanov. Izpolnili so državljansko dolžnost, sedaj pa...

No, tu je še nekaj misli predsednika obč. odbora SZDL tov. Antona NANUTA, ki je ta dan tudi obiskal volilce v Šmartnem:

»Menim, da je v Šmartnem pobuda družbeno-političnih organizacij in občanov zavzela takšen obseg, da je problem gradnje prostorov za delo družbenih organizacij prišel v fazo, v kateri bo morala tudi občinska skupščina brez odlašanja priskočiti na pomoč. V nasprotnem primeru pa bo delo političnih or-

ganizacij nujno upadlo. To pa bi nam vsekakor povzročilo družbeno in politično škodo.«

● Namesto zaključka pa tole: ● v dneh pred zaključkom redakcije lista smo zvedeli, da so v Šmartnem glede prostorov za delo organizacij sedaj že krenili korak naprej. ● pomočjo obč. odbora SZDL so pridobili zasilne prostore, primerne za manjše sestanke. ● Vsaj to naj bo Šmarčanom spodbuda za njihovo nadaljnje delo za razvoj tega obrobnega močnega terena.

Tone Bančič

Krajevnim skupnostim več samostojnosti!

Krajevni odbor SZDL Nove Jarše je imel 23. novembra letno konferenco svoje organizacije, ki se je udeležilo kar precej občanov. Po poročilu

predsednika o 10-mesečnem delu KO SZDL — v njem je bilo poudarjeno, da je odbor opravil v tem času precej obsežnih in zahtevnih nalog ter imel pri tem dokajšnjo podporo pri svojih občanih, zlasti še ob volitvah — so navzoči razpravljali o delu krajevnega odbora in mu izrekli zaupnico. V nadaljnji razpravi so iznesli vrsto koristnih predlogov zlasti glede bodočega sistema delovanja krajevnih skupnosti. Pri tem so poudarili nujnost glede večje samostojnosti pri delu in samoupravljanju Krajevnih skupnosti in v celoti podprli predlog predsednika obč. odbora SZDL tov. Nanuta, ki je bil na tej konferenci navzoč in je navrgel nekaj zelo koristnih misli o bodočem delu krajev. skupnosti.

Med drugim so obravnavali tudi nekatere še vedno boleče probleme terena Nove Jarše, pri čemer jim je obljubil svojo pomoč novi občinski odbornik tov. Sušl. Le-ta je tudi poudaril, naj občani še tesneje sodelujejo s krajevnim odborom SZDL in Krajevno skupnostjo, ne odrekajo pa naj tudi prispevkov, oz. članarine za SZDL.

T. B.

Vse je pripravljeno za veliko pranje. Toda žal samo v Bizoviku, kjer je to že ukoreninjena tradicija? Kdo ve, če ne bi bilo veliko pranje potrebno še kje drugje...

Za sodobnejše šolsko poslopje na Prežganju

Vas Prežganje se ponaša s šolo, na kateri je letnica 1878. Častitljiva stavba je sicer doživljala manjša popravila in vzdrževalna dela, a čezno jo je šla tudi vihra 2. svet. vojne, skozi vas so vodile važne partizanske poti, tu so se bili mnogi hudi boji.

Šola je zdržala — požgan je bil bližnji prosvetni dom — in sprejemala vedno nove in nove rodove. Potem je postala podružnična šola osnovne šole Polje. Sanitarna inšpekcija je ugotavljala neurejenost prostorov, zlasti sanitarij, ki so — zastarele — lahko leglo različnih infekcij. Oprema že dolgo ne odgovarja več zahtevam sodobnega pouka, ponazoril je premalo in preskromna so, notranjost in zunanost stavbe čakata zidarjev, mizarjev.

Pred nedavnim pa se je premaknilo: 2. novembra so Prežganjci na iniciativo gradbenega odbora navozili ok. 14 m³ peska in obljubili, da bodo vozili še naprej, žele pa videti načrte za adaptacijo šole. Pripravljen je tudi že les in v začetku decembra upajo, da bo položaj jasen. Jasno pa je že sedaj: na Prežganju je potrebna sodobnejša šola.

Svet staršev osn. š. Prežganje

Iz Zadobrove

Pred kratkim smo prebivalci Zadobrove dobili v svoje upravljanje združni dom. Ta naš dom, ki je bil zgrajen večidel s prostovoljnimi delom, je že propadal in skrajni čas je bil, da se je to uredilo. Takoj je bil izvoljen odbor, ki že ukrepa,

da bo najnujnejše takoj popravljeno — predvsem gre za streho, žlebove, kanalizacijo in ureditev okolice.

Na našem terenu sta najaktivnejša gasilsko društvo in ljudska tehnika z modelarskim in brogarskim krožkom, foto sekcijo in radioamaterskim klubom. Največ uspeha imata foto sekcija, ki jo vodi Edo Anžur, in modelarski krožek. V foto sekciji delamo razglednice spomenika na Urhu. S slikami sicer ni zaslužka, ker damo slike pod svojo ceno in

krijemo razliko iz društvenih sredstev, vendar s tem masimo vrzel, na katero nas je spomnil nekdo lani v Msk.

Tudi modelarsko brogarski krožek je dosegel lepe uspehe. Na tekmovanjih je bilo 15 pionirjev, ki so prejeli 3 pokale in darila, v krožku pa je približno 25 pionirjev. Udeležili so se tudi razstave na Kodeljevem. Za prihodnja tekmovanja se bodo naši pionirji še bolj pripravili.

Štefan Matko

Res...? Tito na Jančah?!

Samo da pridemo do sapa... Še malo... Tedaj pa: tovariš Tito je stal pred nami in nas ves nasmejan nekaj spraševal. Mi pa kar nič. Vsi zadihani smo končali naš jutranji »sprehod« po gozdu: Miha je natkal gob, Jožica Obolnarjeva cvetic, tretji — saj ne vem, kdo je bil — je odkril prve kostanje. Pognali smo se po rebri navzgor proti planinskemu domu na Jančah, da bi, da bi... tam pa je bil tovariš Tito in njegova žena in tovariš...

Prvi se je znašel naš gobar. Sprožil je roko v pozdrav in kar sami so se smejali jurčki iz košarice: »Za večerjo Vam jih dam, boste videli, kako so

dobre!« Prisrčen smeh — a že je pristopila Jožica. Od razburjenja so se ji stresle cvetlice iz rok — eno samo je krepko stiskala v pesti. A od nekje se je za trenutek prikradel sončni žarek in edina samcata je zažarela v lepoti planinskega jutra. Potem so prihajali za nami še drugi, plezali čez ograjo, se vzpenjali na okna, dež se je vsul...

To je bilo 19. septembra. Dolgo sem rabila, kajne, da sem prišla do sapa. Toda: tovarišu Titu sem stisnila roko!

IVANKA BRATUN, 6. razr. osn. šole Janče

Problem telesne kulture pred občinsko skupščino

◆ Nadalj. s 1. str.

Deformiran prsni koš
Slaba drža
Slab telesni razvoj

Gimnazija	Kette-Murn	Polje	Sostro
3 %	13 %	29 %	25 %
21,9 %	25 %	48 %	42 %
2,7 %	1,8 %	7 %	3 %

To so v glavnem napake, ki jih je moči odpraviti z redno telesno vadbo. Vendar temu ni tako! To dokazuje tudi odstotek telesnih napak pri fantih na vojaškem naboru, ki raste: letnik 1944 je imel 9 % začasno nesposobnih (in enako 9 % sposobnih, a s slabo telesno razvitostjo) več kot letnik 1943. Sicer si občinska zveza za telesno kulturo zelo prizadeva ublažiti tako stanje s svojimi skromnimi sredstvi, vendar je nemogoče nadomestiti telovadnice in igrišča, ki jih ni.

Ce ne moremo v mladosti pri- vzgojiti otrokom navade, da se redno bavijo s telesno vzgojo (z nekim športom), ne bodo tega poznali kot starejši ljudje. Tako se lahko »pohvalimo« z razumljivim odstotkom občanov, ki se vsaj do neke mere redno bavijo s telesno kulturo: nekaj več kot 5 %!

Ker si nismo v mladosti pri- vzgojili telesnokulturnih navad, tudi pozneje o tem nečemo nič slišati. Če pa se le pripravimo k temu, zahtevamo, naj nam družba nudi vse: rekvizite, opremo, igrišča itn. Pred letom 1941 je bilo samo na področju sedanje naše ob- čine okoli deset nogometnih moš- tev, medtem, ko sta sedaj samo 2.

Uporen boj, navdušenje — to je odlika mladih

Vsaka vas je imela svojo ekipo, imela je tudi igrišče — sedaj to ni več zanimivo.

Množična telesna kultura bi se morala gojiti v krajevnih skup- nostih. Vendar za to ni objektov. Nemogoče si je namreč zamišljati množičnost, ki bi jo gojili za celo območje naše občine v dveh cen- tralnih športnih parkih: na Kode- ljevem in v bodočem na Vevčah.

Ker ljudje najlažje vsestransko delujejo tam, kjer stanujejo, je že po ustavi SFRJ določeno, da je občinska skupščina dolžna narediti načrt rekreacijskih objektov in ko je ta narejen, je tudi dolžnost ob- čanov in delovnih organizacij, da ga uresničijo. Vendar pri nas niti tega načrta ni. Nasprotno: delo površine (igrišča), zazidavamo z zasebnimi garažami!

Sicer pa je nadvse pereče že samo vzdrževanje in najemanje objektov in naprav, ki trenutno so na našem področju. To vpraša- nje je neurejeno in je bilo doslej prepuščeno občinski zvezi za te- lesno kulturo; sedaj je to delno prevzel svet za kulturo in telesno kulturo.

Vendar: za vzdrževanje in na- jemnino objektov so telesnokulturne organizacije v letošnjem letu porabile 14.000.000 dinarjev, dota- čina iz proračuna občinske skup- ščine je bila 10.900.000 din (trenut- na realizacija), skupni proračun naj bi bil 20.700.000 din.

Verjetno res ni moč govoriti o sredstvih, namenjenih za razve- drilo in telesno vzgojo občanov, ampak o sredstvih, namenjenih za vzdrževanje objektov. Za pogla- vitni namen je torej na razpolago le 6.700.000 dinarjev. S takimi sred- stvi se lahko le vzdržuje trenutno stanje, ki pa je, kot že omenjeno, vse prej kot zadovoljujoče.

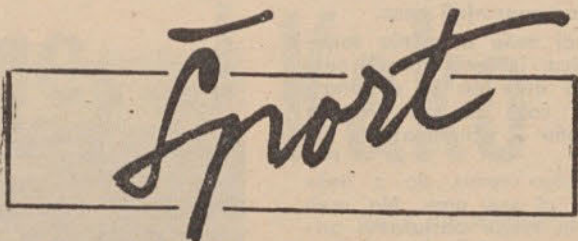
Vse bi še nekako šlo (namreč, da bi s takimi sredstvi vzdrževali tisto množično dejavnost, ki tren- utno obstaja), kolikor ne bi imeli še kvalitetnega športa. Svet za te- lesno kulturo predvaja občinski skupščini že znana dejstva, nam- reč, da je kvalitetni šport nujno potreben, kajti to je odraz pravil- nega in uspešnega dela v množič- nosti; njej pa je kvalitetni šport zopet vzpodbuda. Mladina namreč vidi v kvalitetnih športnikih ideale, vzornike, ki jih skuša doseči. To seveda lahko doseže le z redno vadbo. To, da vadi, pa je cilj kva- litetnega športa. Tako vadi glede na svojega vzornika množica mla- dine, le redkokdoga pa doseže. Vendar večina ob tej vadbi vzlju- bi to dejavnost, ki ji ostane tudi pozneje stalno razvedrilo. Seveda je kvaliteta lahko le na zdravi osnovi, sicer se podre, kot je to primer pri nas (NK Slovan). Ob- činska zveza je že lani menila, da imata trenutno pogoje za to le rokomet in košarka. Da je to res, je že dokazano s popularnostjo in množičnostjo teh dveh panog med mladino.

Svet pa sodi, da profesionalni šport nima nič skupnega s telesno- kulturnim gibanjem, čeprav je pri

dolžni objekte upravljati. — Ze res, toda s čigavim denarjem in kdo? Delo v organizacijah je prostovolj- no. Vendar so od športnih funk- cionarjev zahteva izključno zbi- ranje sredstev (beri: prosjačenje zanje), pa zato domala nihče več ne delati in funkcionarjev sko- rajda več ni (razen nekaj entu- ziasmov). Ob takem stanju seveda propada vrsta objektov (tudi ši- rom po Sloveniji), precej pa jih je že propadlo in nehalo služiti na- menu — razen tistih, za katere po- sredno skrbi svet za telesno kul- turo, kar pa mu omenjeni tovariš zopet oporeka (Za to je bilo letos izdanih 14.000.000 dinarjev).

Zal telesnokulturni delavci, ko- likor jih je še, niso dobili za na- daljnje delo ne smernic ne spod- bud za svoje požrtvovalno amater- sko delo, kaj šele pomoči. Kaže, da še naprej ne bo moč govoriti o kakršnemkoli napredku v telesni kulturi — nasprotno, že tako majh- no število članstva se iz dneva v dan nadalje krči. Za društvi Parti- zan v Sneberjah, Polju in Stepa- nji vasi, ki so že pred časom ne- hala delovati, sedaj razpadata ko- šarkarski sekciji Moste in Zelena jama, slabo se piše TVD Partizan v Dolskem; lani sta razpadli 2 strelski družini, letos bodo — kot kaže — razpadle nadaljnje tri.

Morda zato, ker sedaj po re- formi iz svojih izdatkov črtamo najprej nepotrebno?

Občinsko prvenstvo v namiznem tenisu

V oktobru je bilo v Zalogu prvi občinsko prvenstvo v na- miznem tenisu za člane in mla- dince posamezno in za dvojice. Organiziral ga je TVD Partizan in mladinska organizacija Zalog. Na prvenstvu so nasto- pili igralci TVD Partizan Dol- sko, aktivna ZMS Saturnus, VI. gimnazije Moste, Gradis KO, Vevče, Polje in seveda TVD Partizan Zalog.

Rezultati: Člani (posamezno) 1. Egon Zabkar — Zalog, 2. Di- mitrij Ažman — Zalog, 3. Vilko Sluga — Zalog, 4. Jože Strel — Zalog itn. **Člani** (dvojice): 1. Tomšič—Mihelič, Dolsko, 2. Ljubeljsek—Privšek, Saturnus, 3. Niko Sluga—Jože Strel, Za- log itn. **Mladinci** (posamezno): 1. Stojan Sevšek — Zalog, 2. Mi- ro Šemrov — Zalog, 3. Janez Klander — Dolsko, 4. Srečko Komac — Zalog. **Mladinci** (dvo- jice): 1. Dušan Židan—Sevšek, Zalog, 2. Šemrov—Pangarič, Za- log, 3. Janez Klander—Janez Cerar, Dolsko.

Novi moščanski prvak Egon Zabkar je letos osvojil v Meng- šu tudi naslov občinskega prvaka občine Domžale, drugi igralci TVD Partizan Zalog pa so se v Mengšu uvrstili med pet- najstorico najboljših.

Vilko Sluga

◆ ROKOMET

Zaključen je jesenski del ob- činske rokometne pionirske lige. Kot vedno, je bilo tudi letos to tekmovanje zelo zanimivo, vendar se je poleg precejšnjega dviga kvalitete odlikovalo tudi po dobri organizaciji in velikem obisku mladih gledalcev.

Sedaj pa k poteku tekmovanja: V moški in ženski konkurenci je jesenski prvak šola Vide Pregarc pri pionirskih brez konkurence, pri pionirjih pa po precejšnjih bojih z Jaršami. Nova šola v Jaršah je pokazala v enem letu izreden na- predek, in to posebej v moški kon-

kurenci, kjer posega že po prvem mestu. Seveda je to zasluga obeh učiteljev: Francija Berganta in Nadke Jeraj, medtem ko so vsi uspehi šole V. Pregarc plod dela Jožeta Mavriča. Zal zopet lahko ugotavljamo, da je šola Kette-Murn kljub najboljšim pogojem za ro- komet na zanjo zelo slabem me- stu tako pri pionirjih kot pri pio- nirkah.

LESTVICA PO JESENSKEM DELU:

Pionirji:

Vide Pregarc	45 : 14 8
Jarše	44 : 23 6
Kette-Murn	44 : 36 4
Sostro	16 : 36 2
Polje	17 : 57 0

Pionirke:

Vide Pregarc	26 : 4 8
Polje	20 : 13 6
Jarše	15 : 19 2
Sostro	10 : 20 2
Kette-Murn	7 : 22 2

Najboljše strelke: Tomažin (P) 13 golov, Ingorič (J) 9, Selan (S) 8.

Najboljši strelci: Frece (KM) 22 golov, Tožič (J) 16, Golja (KM) 14.

◆ ATLETIKA

Po izredno uspelem II. kolu atletske pionirske lige so v naši občini le rodili sad ugodni pogoji za atletske društvo, o katerega ustanovitvi smo tudi v Moščanski skupnosti že nešteto pisali in jo napovedovali.

Proti pričakovanju novi klub ni prevzel imena Slovan, pač pa AK Mladost. Res je ta naziv naj- bolj ustrezen, kajti letos bodo člani tega društva le pionirji, naj- boljši atleti iz šol naše občine. Ko bodo prerasli v mladince in ka- sneje v člane, bo imel ta klub še- le vse kategorije. Pri delu kluba že pomaga tudi visoka šola za te- lesno kulturo. Klub vodi Zoran Naprudnik, Pavle Gorkič, Franc Mikec, Stane Zatler in starši otrok, članov društva.

Fotointervju

Ime in priimek: Egon Zabkar.
Starost: 22 let.
Začel igrati: z 12. leti.
Kje: v Hrastniku pri NTK Ke- mičar.

Prvi trener: Milan Simerl.
Nastopi: 2-krat na državnem ekipnem prvenstvu, enkrat na re- publiškem in več nastopov za razne memoriale.

Največji uspeh: ekipno četrti na državnem prvenstvu na Jese- nicah v postavi Vecko, Pevcin, Zabkar, Abramovič.

Mnenje o perspektivah namiz- nega tenisa v Zalogu in sploh v občini Moste-Polje: Zaloško ekipo bi bilo dobro v najkrajšem času registrirati pri zvezi za na- mizni tenis ter tekmovati v kaki ligi, kjer bi kovali boljše uspehe z boljšimi. Na splošno je med mladino dovolj zanimanja za na- mizni tenis, toda premalo je tre- nerjev. Vilko Sluga

II. KOLO OBČINSKEGA PRVENSTVA V ATLETIKI

II. kolo je bilo pravzaprav le- tos največja atletska prireditev v Ljubljani (čeprav je bilo v Ljub- ljani letos precej kvalitetnih atlet- skih prireditev), in to tako po številu gledalcev kot po odlični organizaciji. Tekmovanje se je za- čelo z defilejem vseh nastopajo- čih šol in s pozdravnim govorom predsednika ObZTK Albina Galo- fa. Vsaka šola je nastopala v dre- sih svojih šolskih barv, tako da se je okoli 700 gledalcev nudil res lep pogled.

Posebno razveseljiv je odličen zbir točk šol Jarše in Sostro. Zma- govalec I. kola (šola Vide Pregarc) je v II. kolu kljub boljšemu zbiru točk zasedla šele četrto mesto za šolo Jarše.

REZULTATI II. KOLA:

Pionirji: tek na 60 m: 1. Crda (KM) 7,8 sek. 2. Habjan (VP) 8,1. 3. Pečarič (VP) 8,1.

Tek na 400 m: 1. Dolar (KM) 60,9 sek., 2. Zabjek (KM) 61,2. 3. Komac (P) 62,7.

Skok v višino: 1. Planinc I. (VP) 140 cm, 2. Jančar (S) 140, 3. Planinc II. (VP) 135.

Skok v daljino: 1. Stembalj (P)

◆ Konec na 8. str.

Najmlajši udeleženci: S. Klander, Cerar, Mihelič, J. Klander, Mali (vsi Partizan — Dolsko)

Občani pišejo...

TOVARIS UREDNIK!

O moščanski ljudski knjižnici je bilo prelitega že precej črnila, izgovorjenih že precej besedi in danih že več tudi precej odgovornih izjav, češ to pa je res že enkrat treba urediti. Gre namreč za dejstvo, da knjižnica kljub vsem pozitivnim ugotovitvam, da kvalitativno dela in opravlja veliko družbeno vlogo, še vedno bivakira v prostoru, ki domala ni več vreden svojega imena (čeprav so ga pred zimo — pobelili). Glede na zgoraj omenjena dejstva se ne bi niti oglašil, če se ne bi zdajle zopet vendarle kazala neka rešitev. Iz svojih prostorov v stavbi občinske skupščine se je namreč izselil — če sem prav poučen — ves oddelki za notranje zadeve, ker so se združile te službe mestnih občin v eno, v bližnji prihodnosti pa se bodo po predvidevanjih prav tako združile občinske inšpekcijske službe, narodna obramba in morda še kaj.

V občinskem posloplju bo tako prostih toliko prostorov, da bi knjižnica lahko v njih (ali po zamenjavi kje drugje) vendarle polneje zaživela v svoji osnovni in matični vlogi. Tovarish urednik! Pišem o tem

Občani pri delu in doma

Eh, ta moj - ta naš jugoslovanski otrok

Ko smo pred meseci uvažali našo rubriko, smo zapisali, da bomo v njej predstavljali občane, ki se nam bodo zdeli zanimivi — morda tudi kar na cesti. Vendar je povsod še toliko nerešenih problemov, da smo — kot da bi se bali premalo resnih pogovorov — prišli v stik z ljudmi, ki niso samo »novinarsko« zanimivi, pač pa so s svojim delom, oziroma prizadevanji že kar opozarjali nase.

Tudi naša današnja sogovornica je ena izmed njih, njeno delo pa je v današnjem času še vse premalo cenjeno — učiteljica!

Že dolgo vemo, da z našo mladino ni vse prav. Na vseh koncih in krajih poslušamo pripombe na račun šoloobvezne mladine in ni slučaj, da je tudi Cule že zarentačil prek televizijskega zaslona na »svojega« — na našega, jugoslovanskega — sina.

prepričan, da je sicer to ena od možnosti, vendar menim uresničljiva v množici doslej »nerešljivih« in nerešenih.

Marko Petrič

S tovarišico Ljudmilo Jeras — učiteljico na osnovni šoli Ketteja in Murna — smo se pogovarjali tudi o teh problemih in odgovore na nekatere izmed njih v celoti posredujemo. Najprej pa:

Kako se kolektiv šole vključuje v prizadevanje gospodarske reforme?

Vprašanje ima globlje korenine v razliki, da so v gospodar-

stvu sadovi dela vidni takoj, šola pa leta in leta sodeluje z mlado generacijo pri dolgotrajnem procesu vzgojnega in izobraževalnega dela. V šolstvu torej lahko govorimo le o boljši ali slabši kvaliteti dela, ki pa se čez čas odraža tudi v proizvodnji. Zato smo tudi na naši šoli v okviru možnosti skušali napraviti kar največ, da bi bili učni in vzgojni uspehi čim boljši.

Uvedli ste kabinetni pouk. Je to morda eden izmed naporov, da se tudi v šolstvu prebrodijo objektivne težave, ki so nastale v zvezi z izvajanjem reforme?

Na začetnih letošnjih konferencah smo s strokovne in materialne strani pregledali možnosti za kar najbolj uspešno delo. V začetku šolskega leta smo v višjih razredih uvedli kabinetni pouk, da bi učenci dobili globlji odnos do dela in večje znanje v vseh predmetih. Kar neposreden — čeprav res izjemen — pa je prispevek k reformi glede notranjih rezerv v številu učencev

po oddelkih: v Hrušici smo prešli s petih oddelkov na štiri; prav tako smo tam skrčili varstvo na en sam oddelki, na centralni šoli pa smo ukinili po en osmi in tretji oddelki. Oddelki imajo sedaj po 34 — 36 učencev, kar je po pedagoških normativih v naši občini maksimum. Pri takem številu učencev je delo v razredu seveda zelo težavno in zato verjetno trpel tudi uspeh; vendar pa bomo skušali dati tudi učitelji letos še poseben — čeprav naj bo to res izjemen — prispevek našim skupnim reformnim naporom. Prepričana sem, da tisti, ki podcenjujejo delo prosvetnega delavca, češ da dela le nekaj ur na dan, ne poznajo in ne vedo, kako naporno je v resnici to delo.

Kateri so po vašem mnenju glavni problemi pri delu s šolsko mladino in kateri so vzroki za — kar recimo — preslab učni uspeh?

Predvsem je vse premalo odziva staršev na naša prizadevanja po sodelovanju z njimi. Le tako lahko pričakujemo dobre uspehe. Pogosto opažamo, da se starši zaradi prezaupnosti ne utegnejo ukvarjati z vzgojo svojih otrok. Mnogi negativni pojavi med našo mladino so tudi posledica dejstva, da vse premalo gledamo na problem družine (učence iz razbitih družin pogostokrat težko navadimo na redno delo) in na usklajevanje vzgojnih prizadevanj družbe in doma. Tudi družbena prizadevanja so pogosto preveč stihistična in neurejena. Vse to nam otežuje delo. Predvsem pa vem iz svoje triletna prakse v Smledniku, da pedagogi nimamo nobenih ustreznih mer in prerogativov za kaznovanje! Dokler pa bomo zvrčali krivdo za razne negativne in prestopniške pojave, ki se žal marsikdaj začno že v osemletki, le na film, slabo literaturo in neurejene družinske razmere (beri: prezaupnost), toliko časa ne bomo dosegli — kar se tiče vzgoje — nobenega bistvenega napredka.

Vaša šola je baje ena izmed najmodernejših v Sloveniji?

Res je moderna, vendar ni popolna. Manjka prostor, kjer bi otroci kulturno malicali, manjkajo prostori za prostovoljne dejavnosti, ni pionirske in mladinske sobe, šola je brez primerne dvorane za razne proslave, ki jih ni malo. Zelo neprimeren je tudi prehod iz šole v telovadnico in nazaj, saj morajo razgreti učenci hoditi prek nezaprtega prehoda. Najmilejša posledica so pogosti prehladi.

Je vaš prosti čas tudi usmerjen v pedagoško delo ali ga izrabljate kako drugače?

»Konjička« pravzaprav nimam, ker zanj preprosto ni časa. Poleg vseh dodatnih dolžnosti na šoli — vodim aktiv tretjih razredov in pionirsko organizacijo — sem še gospodinja z dvema otrokoma. Skoraj edino razvedrilo so mi nedeljski izleti z družino.

Naša SKUPNOST
GLASILO SZDL LJUBLJANA MOSTE-POLJE

NAŠA SKUPNOST, glasilo SZDL Ljubljana Moste-Polje, izide enkrat mesečno v 4.000 izvodih. Ureja uredniški odbor, glavni in odgovorni urednik Bogdan Šturm. Rokopise in slike pošiljajte na naslov: Uredništvo in uprava NSK, Ljubljana, Ob Ljubljani 42/II, telefon 317-990. Rokopisov ne vračamo. Tekoči račun pri NB Ljubljana, obč. odbor SZDL Ljubljana Moste-Polje, Naša skupnost 503-608-211. Celoletna naročnina 240 dinarjev, polletna 120 dinarjev (plačljivo naprej). Posamezna številka 20 dinarjev. Tisk ČZP Kočevski tisk, Kočevje.

Naša SKUPNOST
GLASILO SZDL LJUBLJANA MOSTE-POLJE

š p o r t

◆ Nadalj. s 7. str.

515 cm, 2. Wostner (KM) 470, 3. Muha (KM) 430, 4. Kukovica (P) 430 cm.

Met krogle: 1. Tomc (KM) 11,24 metrov, 2. Godec (J) 10,76, 3. Fležar (P) 10,52.

Stafeta 4 x 60 m: 1. Polje Cerar, Stembal, Košenina, Švarc) 31,7 sek., 2. Kette-Murn 31,9, 3. Jarše 32,3.

Točke: 1. Kette-Murn 6.896 točk, 2. Polje 6.477, 3. Vida Pregarc 5.840, 4. Jarše 5.698, 5. Sostro 4.473.

Pionirke: tek na 60 m: 1. Peterlin (P) 8,4, 2. Jugović (J) 8,8, 3. Porenta (S) 9,0.

Tek na 300 m: 1. Vranešič (J) 49,7, 2. Beti (VP) 50,4, 3. Aškerc (KM) 50,7.

Skok v višino: 1. Dimnik (P) 125 cm, 2. Por (J) 125, 3. Kočar (VP) 122 cm.

Skok v daljino: 1. Velikovrh (KM) 400 cm, 2. Jeriha (P) 390, 3. Skofic (KM) 355.

Met krogle: 1. Tomažin (P) 8,50 m, 2. Galješčević (KM) 8,28, 3. Logar (KM) 7,83.

Stafeta 4 x 60 m: 1. Polje (Zlajpah, Grum, Tornič, Peterlin) 34,5, 2. Jarše 35,5, 3. Kette-Murn 37,3.

Točke: 1. Polje 6.901 točk, 2. Kette-Murn 6.594, 3. Jarše 6.580, 4. Vida Pregarc 6.121, 5. Sostro 5.115.

Po II. kolu skupaj: 1. Polje 24.575 točk, 2. Kette-Murn 23.945, 3. Vida Pregarc 23.735, 4. Jarše 22.623, 5. Sostro 16.265.

◆ SMUČANJE

Pred nekaj več kot mesecem dni je bil v naši občini ustanovljen smučarski klub, ki so mu dali ime SK Golovec. V njem so — enako kot v atletskem — letos še izključno pionirji, vendar pionirji, ki so že lanske zimo sestavljali občinsko reprezentanco in trenirali vsako nedeljo tja do aprila. To so res najboljši mladi smučarji naše občine, poleg tega pa tudi sedaj že 2 meseca pridno trenirajo »na suhem« pod vodstvom trenerja Andreja Pirkmajerja, člani kluba, so smučarji s celotnega področja naše občine, in sicer iz Sostrega, Polja, Vevč, Jarš, Most

in Kodeljevega. Upravni odbor vodi učitelj telesne vzgoje osnovnih šol naše občine, sekretar je Franci Bergant, predsednik pa Vojko Fakin.

Upajmo, da bodo ob pridnem delu kmalu dosegli tudi prve uspehe.

◆ KOŠARKA

Poleg tekmovalj v rokometu in atletiki so letos vpeljali na šolah tudi šolsko občinsko ligo v

košarki. Tekme se v telovadnicah Jarše in Kette-Murn vsako soboto popoldne v organizaciji ObZTK in KK Slovan.

REZULTATI:

Pionirji: Vide Pregarc: Kette-Murn 13:30, Jarše: Polje 44:14, Kette-Murn: Sostro 71:21, Vida Pregarc: Jarše 41:37.

Pionirke: Vide Pregarc: Kette-Murn 15:10, Jarše: Polje 20:0, Kette-Murn: Sostro 71:21, Vida Pregarc: Jarše 24:14.

KINOTEKA v Mostah-DA ali NE?

Filmsko občinstvo naše in drugih mestnih občin je bilo prijetno presenečeno, ko je kino Triglav pričel predvajati filme jugoslovanske kinoteke. Prav tako, kot je bilo naše veselje, pa je bilo tudi razočaranje, ko smo v reklamnih vitrinah kina prebrali obvestilo, da »zaradi nerazumevanja pristojnih forumov...« teh predstav ne bo več.

O pomenu kinoteke ne kaže razpravljati, saj ga verjetno vsak pozna. Kinotečne predstave kina Triglav so bile idealna razbremenitev kinotečne dvorane na Miklošičevi cesti, saj je res, da s svojimi 192 sedeži ne more ustreči vsem, ki bi si želeli ogledati filme, katere s o zaradi kakršnihkoli razlogov nekoč zamudili. Predvsem pa je teh nekaj filmov, ki so jih do sedaj predvajali v kinu Triglav, omogočilo nazornejši pouk filmske vzgoje na šolah prve in druge stopnje.

Direktorju kinematografskega podjetja Karlu Štreklju smo v želji, da bi našim občanom »iz prve roke« osvetlili nastali položaj, postavili nekaj vprašanj.

Kdo je dal pobudo za sodelovanje z jugoslovansko kinoteko?

Marca letos nam je zagrebški predstavnik jugoslovanske kinoteke ponudil gostovanje v našem kinematografu. Sprva smo ponudbo zavrnili; ko pa so nam poslali tudi program filmov, smo ponudbo sprejeli in podpisali pogodbo. Kinoteka nam je postavila en sam pogoj — da film predvajamo samo enkrat dnevno. Tega načela smo se točno držali in zato nam je njihovo sedanje ravnanje toliko bolj nerazumljivo.

Kolikšne so najemnine in kakšna je oblika vašega dela?

Najemnine so precej visoke, vendar se nam je predvajanje kinotečnih filmov še vedno splačalo. O tem, da ima uprava kinoteke od predvajanja filma v naši dvorani mnogo več dohodka kot od predvajanja v dvorani na Miklošičevi cesti, ne bi kazalo razpravljati. Sprva smo filme predvajali ob 16. uri, kasneje pa smo imeli — predvsem zaradi starejših gledalcev — vsak drugi dan predstavo ob 20. uri. Ta ukrep je bil zelo ugoden tako za nas kot za obiskovalce našega kinematografa.

Zanimajo me določila pogodbe s kinoteko in kako so tovariši iz Zagreba utemeljevali pre-

Določila niso bila preveč komplicirana. Kot sem že dejal: ena predstava dnevno in — pogodba se lahko odpove sporazumno. Mi je nismo odpovedali, filmov pa tudi ne dobivamo več. Dne 4. novembra smo dobili iz Zagreba odpoved z utemeljitvijo, da predstave v našem kinematografu škodujejo delu v dvorani jugoslovanske kinoteke v glavnem mestu SRS, ker da ima ta določen način prikazovanja filmov. Mislim, da ni težko dobiti pravih asociacij!

Kako boste skušali urediti nesoglasja s kinoteko?

Najprej se bomo skušali pogovoriti pri zagrebškem pred-

stavniku, če pa ta naš poskus ne bo obrodil uspeha, bomo poskusili še na sedežu jugoslovanske kinoteke v Beogradu.

Dovolite še staro vprašanje, ki sem ga nekoč že postavil: zakaj se ne priključite ljubljanskemu kinematografskemu podjetju?

Ne gre samo za da ali ne. Problem tiči drugje. Naše podjetje združuje še nekaj okoliških kinematografov na periferiji naše občine, ki delajo več ali manj z izgubo. Če pred časom smo ljubljanskemu kinematografskemu podjetju predlagali, da se jim pridružimo. Odgovor pa je bil kaj čuden: »Samo vi!« (Beri: kino Triglav brez drugih kinematografov v naši občini).

Če tako velik trust ne more poskrbeti za nekoliko »dvoranic«, ki jih sedaj pravzaprav mi preživljamo, pa raje vozimo tudi naprej sami, saj gre končno za kontinuirano kulturno delovanje — za to pa velja tudi kaj žrtvovati.

Spomnil sem se, da je pri občinskem svetu ZKPO komisija za film in TV, ki bi lahko svoje delo prav koristno povezala s takimi predstavami. Predvsem pa se mi je zdelo, da dve kinotečni dvorani za Ljubljano ne bi bili nič preveč — posebno sedaj, ko je zaradi pomanjkanja deviz občutno skrčen uvoz tuje filmske proizvodnje in nam marsikateri kinematograf vrti »stare« filme, ki pa niti niso tako stari, saj smo nekatere gledali še lani, in niti niso vedno kvalitetni.

P. P.